Opłata pocztowa uiszczona gotówką!

Katowice, dnia 30 maja 1938.

GAZETA URZĘDOWA
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
Dział Administracji Szkolnej

Nr 5.

Poz.: **TREŚĆ:** str.

Poz. 107.

ZARZĄDZENIE
Wojewody Śląskiego
z dnia 10 maja 1938 r.

o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych w województwie śląskim.

Zarządzam stosowanie w zakresie wewnętrznej organizacji pracy Inspektoratów Szkolnych postanowień, zawartych w rozporządzeniu Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 8 marca 1938 r. (Nr BP-4673/38) o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 58).

Dotychczasowe przepisy, regulujące organizację i tryb urzędowania kancelarii Inspektoratów Szkolnych, pozostają niezmienione.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą ustępy 2—4 Zarządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 24 maja 1934 r. o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych w województwie śląskim (Gaz. Urz. Wojew. Śląsk., Dział Admin. Szkolnej Nr 7, poz. 72).

Wojewoda Śląski:
(—) **Dr Grażyński**

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ.
z dnia 8 marca 1938 r. (Nr BP-4673/38)
o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych.

Na podstawie art. 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 389) zarządzam:

§ 1. Inspektor szkolny działa pod osobistą odpowiedzialnością samodzielnie i jednoosobowo, z zastrzeżeniem kolegialnego załatwiania spraw stosownie do obowiązujących przepisów.

Inspektor szkolny załatwia sprawy, należące do jego zakresu działania, osobiście lub przy pomocy podległego mu urzędu, noszącego nazwę inspektorat szkolny.

§ 2. Stosunek inspektora szkolnego do samorządu szkolnego regulują osobne przepisy.

§ 3. W skład inspektoratu szkolnego wchodzą w miarę potrzeby: jeden lub więcej podinspektorów szkolnych, instruktor oświaty pozaszkolnej oraz odpowiednia liczba pracowników biurowych.

Podinspektorzy szkolni i instruktor oświaty pozaszkolnej są pomocnikami inspektora w zakresie objętym przepisem art. 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r. o organizacji obwodowych władz szkolnych i stanowią razem organ doradczy inspektora szkolnego, obradujący pod jego przewodnictwem.

O ile instruktorowi oświaty pozaszkolnej zostały powierzone czynności na terenie, wchodzącym w skład dwu lub więcej obwodów szkolnych, instruktor podlega służbowo inspektorowi szkolnemu w swej siedzibie, a w zakresie powierzonych mu czynności — inspektorom właściwym terytorialnie, z którymi uzgadnia plan i metodę pracy.

§ 4. Poszczególni pracownicy, wchodzący w skład inspektoratu szkolnego, występują na zewnątrz tylko w imieniu inspektora szkolnego.

§ 5. Inspektor szkolny sprawuje powierzony mu urząd zgodnie z przepisami, wskazaniami władz szkolnych oraz interesem publicznym.

Inspektor szkolny jest odpowiedzialny za organizację i realizację powszechnego nauczania i wychowania w podległych mu szkołach, za stan wychowania w podległych mu zakładach wychowania przedszkolnego, za opiekę i wyzyskanie wszelkich właściwych środków, zmierzających do podniesienia stanu i poziomu oświaty pozaszkolnej, oraz za stan organizacyjny i wykonanie prac i zadań inspektoratu szkolnego.

Dla celów realizacji zadań, wskazanych w art. 3 ust. 3 i 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 lipca 1933 r., wyznacza inspektor szkolny rejony inspekcyjne i — zatrzymując dla siebie jeden rejon — powierza pozostałe poszczególnym podinspektorom szkolnym.

W jednopowiatowych obwodach szkolnych, w których w skład inspektoratu szkolnego wchodzi jeden lub więcej podinspektorów szkolnych, inspektor szkolny, poza wizytacją szkół własnego rejonu, jest obowiązany do przeprowadzania inspekcji wszystkich szkół w obwodzie i zapoznania się z pracą każdego nauczyciela przynajmniej raz w ciągu lat trzech.

§ 6. Inspektor szkolny jest zwierzchnikiem służbowym pracowników inspektoratu szkolnego jako też nauczycieli państwowych i publicznych szkół powszechnych i zakładów wychowania przedszkolnego, sprawuje nad ich działalnością nadzór, decyduje we wszystkich sprawach, należących do jego kompetencji i udziela wiążących dyrektyw ze stanowiska interesu służbowego.

§ 7. W zakresie spraw, związanych z powszechnym nauczaniem i wychowaniem szkolnym i przedszkolnym na terenie obwodu szkolnego,

jest inspektor szkolny odpowiedzialny w szczególności:

1) za inicjatywę i zgodne z potrzebami lokalnymi i przepisami oraz wskazówkami władz szkolnych realizowanie powszechnego nauczania oraz za organizację publicznego szkolnictwa powszechnego (zakładanie, przekształcanie, budowa szkół, zaspakajanie ich potrzeb rzeczowych itp.), a w związku z tym za utrzymywanie kontaktu z instytucjami społecznymi, ułatwiającymi realizację powyższych zadań:

2) za należyte i skuteczne sprawowanie:

a) kierowniczego nadzoru nad publicznymi szkołami powszechnymi, za ich organizację, stan wychowania i nauczania,
b) nadzoru nad prywatnymi szkołami powszechnymi w zakresie zleconym mu przez władze szkolne;

3) za organizację, stan i skuteczność akcji dokształcania kierowników i nauczycieli publicznych szkół powszechnych i wychowawczyń zakładów wychowania przedszkolnego.

§ 8. W zakresie oświaty pozaszkolnej w swoim obwodzie jest inspektor szkolny odpowiedzialny:

a) za badanie i znajomość potrzeb oświaty pozaszkolnej, czuwanie nad ich zaspakajaniem i organizowaniem pomocy fachowej,
b) za inicjowanie i koordynowanie akcji społecznej w zakresie oświaty pozaszkolnej i kierowanie jej na właściwe tory,
c) za utrzymywanie stałego kontaktu z organami samorządu terytorialnego, jako też z odpowiednimi instytucjami społecznymi.

§ 9. W zakresie organizacji pracy w inspektoracie szkolnym inspektor jest odpowiedzialny:

a) za należyte zorganizowanie i skoordynowanie pracy w inspektoracie oraz za nadzór nad należytym spełnianiem obowiązków przez jego pracowników,
b) za zgodność aprobowanych przez siebie załatwień z obowiązującymi przepisami, ze wskazaniami władz szkolnych oraz z ogólnym interesem publicznym,
c) za ścisłe informowanie władz przełożonych o stanie spraw, które winny być podane do ich wiadomości,
d) za podjęcie inicjatywy wobec właściwych władz co do wydania niezbędnych zarządzeń, wynikających czy to z przepisów prawnych, czy stosunków faktycznych, związanych z zakresem działania inspektora,
e) za przestrzeganie zasad oszczędności w administracji publicznej.

§ 10. Inspektora szkolnego zastępuje z reguły podinspektor szkolny; jeżeli w inspektoracie jest więcej podinspektorów szkolnych, inspektor wyznacza spośród nich swego stałego zastępcę i powierza mu stały zakres zastępstwa; zakres ten może być szerszy w czasie nieobecności inspektora w siedzibie urzędu. Stały zastępca inspektora szkolnego ponosi odpowiedzialność w zakresie poruczonego mu zastępstwa.

W przypadku, gdy inspektor nie może pełnić swych obowiązków służbowych z powodu choroby lub gdy przebywa na urlopie, na stałego zastępcę przechodzą wszystkie uprawnienia i obowiązki inspektora.

Inspektor szkolny może wyznaczyć na swego zastępcę w zakresie spraw administracyjnych instruktora oświaty pozaszkolnej.

W inspektoracie szkolnym, w którym zastępstwo nie może być zorganizowane w sposób wyżej przewidziany, zastępuje chorego lub urlopowanego inspektora urzędnik, wyznaczony przez właściwe Kuratorium.

§ 11. Każdy podinspektor szkolny ponosi całkowitą odpowiedzialność za organizację powszechnego nauczania w swoim rejonie, organizację i stan nauczania i wychowania w szkołach swego rejonu, za opracowywanie poruczonych mu zagadnień oraz za załatwianie poruczonych mu spraw zgodnie z wymaganiami organizacyjnymi, dydaktycznymi i wychowawczymi.

Instruktor oświaty pozaszkolnej ponosi odpowiedzialność za dokładną znajomość stanu i potrzeb oświaty pozaszkolnej na powierzonym mu terenie oraz za umiejętne wykonanie powierzonych mu prac przy użyciu właściwych metod i środków.

§ 12. Wszyscy pracownicy inspektoratu, przygotowujący załatwienie spraw, ponoszą odpowiedzialność:

1) za dokładną znajomość przepisów ustaw, rozporządzeń i okólników, obowiązujących w zakresie danego działu, i ich ścisłe stosowanie;

2) za należyte gromadzenie materiału, potrzebnego do załatwiania spraw, dokładne ustalenie stanu faktycznego oraz przedstawienie sprawy zgodnie z aktami;

3) za dokładne przytoczenie w załatwieniu wszelkich dat, nazwisk, nazw, obliczeń cyfrowych itp.;

4) za dopilnowanie terminów, zarówno wynikających z ustaw i rozporządzeń, jak i zakreślonych przez władze szkolne, oraz terminów, wynikających z okoliczności sprawy;

5) za projektowanie załatwienia w ten sposób, aby ono od razu załatwiało sprawę w sposób ostateczny, bądź też obejmowało od razu wszystkie niezbędne szczegóły i nie wywoływało potrzeby dalszej przygotowawczej korespondencji (w przypadku zbierania materiałów, żądania wyjaśnień itp.);

6) za ścisłe stosowanie przepisów kancelaryjnych oraz za należyte przechowywanie akt, ewidencji i pomocy urzędowych.

§ 13. Organizację kancelarii inspektoratu regulują osobne przepisy.

Pracownik prowadzący kancelarię jest odpowiedzialny:

1) za ścisłe przestrzeganie przepisów kancelaryjnych oraz informowanie inspektora o brakach dostrzeżonych w tym względzie;

2) za przestrzeganie zasady oszczędności w gospodarce kancelaryjnej;

3) za techniczną ochronę tajności i poufności spraw.

§ 14. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1938 r. Równocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 sierpnia 1933 r. Nr I. Org. 1012/41/33 o organizacji wewnętrznej obwodowych władz szkolnych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 11, poz. 163).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:

(—) **W. Świętosławski.**

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia4 Publicznego.

108.

OKÓLNIK Nr 15

z dnia 25 marca 1938 r. (II P-2079/38)

w sprawie świadectw szkolnych dla uczestników Junackich Hufców Pracy.

Rozszerzam postanowienia okólnika Nr 56 z dnia 2 maja 1934 r. (II P-11659/33) w sprawie żołnierskich szkół początkowych na oddziały obowiązkowego dokształcania prowadzone w Junackich Hufcach Pracy według wydanych przez Komendę Główną Junackich Hufców Pracy „Wytycznych programu wychowania i wyszkolenia". Zarazem zezwalam oddziałom Junackich Hufców Pracy na wydawanie świadectw z ukończenia obowiązkowego dokształcania w zakresie czterech niższych klas szkoły powszechnej (I szczebel) tym junakom, którzy ukończyli z wynikiem pomyślnym obowiązkowe dokształcanie w Junackich Hufcach Pracy z zastrzeżeniem, że nauczanie to będzie podlegało opiece i nadzorowi władz szkolnych.

Opieka i nadzór winny oprzeć się na postanowieniach wspomnianego okólnika Ministerstwa Nr 56 z r. 1934. Specjalnie koniecznym warunkiem jest wizytowanie przez Inspektora Szkolnego lub jego delegata zajęć dokształcania obowiązkowego w Junackich Hufcach Pracy oraz branie udziału w Komisji Egzaminacyjnej egzaminu końcowego.

W związku z powyższym należy wydać dalsze potrzebne zarządzenia.

Podsekretarz Stanu:

(—) Jerzy Ferek Błeszyński.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

109.

OKÓLNIK Nr 16

z dnia 27 marca 1938 r. (BP-6326/38)

o wymiarze urlopów wypoczynkowych.

Okólnik Pana Prezesa Rady Ministrów w sprawie wymiaru urlopów wypoczynkowych Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości i stosowania w związku z okólnikiem Nr 64 z dnia 24 lipca 1935 r. (BP-16163/35).

Dyrektor Biura Personalnego:

(—) W. Przybyłowicz.

Prezes Rady Ministrów
Nr 48-21/13
Wymiar urlopów wypoczynkowych.

Warszawa, dnia 17 marca 1938 r.

Okólnik Nr 12.

Do
wszystkich PP. Ministrów
w Warszawie.

Postanowienia okólnika Nr 20 Prezydium Rady Ministrów z dn. 9 lipca 1935 r. Nr 48-41/1 odnoszą się bezpośrednio tylko do funkcjonariuszów państwowych, podlegających ustawie z dn. 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 164) jednakże, w drodze analogii, stosować je należy także do funkcjonariuszów państwowych, podlegających innym przepisom.

Proszę przeto Panów Ministrów o wydanie zarządzeń, aby we wszystkich działach zarządu państwowego przy udzielaniu funkcjonariuszom państwowym urlopów dla wypoczynku brano pod uwagę okres służby w polskich formacjach wojskowych, uznanych przez Państwo, w niepodległościowych organizacjach wojskowych i w Wojsku Polskim.

Wykaz organizacyj oraz formacyj niepodległościowych zawiera rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 22 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 8, poz. 50).

Prezes Rady Ministrów

(—) **Sławoj Składkowski.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

110.

OKÓLNIK Nr 18

z dnia 30 marca 1938 r. (II P-279/38)

w sprawie przechowywania akt urzędowych w Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół powszechnych.

W związku z zapytaniem jednego z Kuratoriów Okręgu Szkolnego Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyraża zgodę na upoważnienie Prezesów Komisji Egzaminacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych, składających egzamin praktyczny, do niszczenia po upływie conajmniej 3 (trzech) lat od chwili egzaminu załączników wymienionych w punkcie d § 6 zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 14 grudnia 1928 r., zawierającego przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. M. W. R. i O. P. z r. 1929, Nr 1, poz. 3).

Załączniki te jak: spis lektury i streszczenie przeczytanych książek, nie mają naukowego znaczenia i nie zasługują na zachowanie. Od niszczenia w krótkim terminie powinny być wyłączone jednak załączniki, należące do spraw, przy których wynikały spory vota seperata, zażalenia itp. W tych sprawach całość akt egzaminacyjnych powinna być zachowana tak długo, jak będą zachowane akta personalne nauczycielskie każdego nauczyciela. Również w poszczególnych wypadkach w razie uznania Prezesa Komisji wymienione załączniki mogą być dłużej przechowywane.

Załączniki, wymienione w punkcie f powołanego zarządzenia, tj. życiorysy kandydatów należy zachować przez cały okres przechowywania akt personalnych nauczyciela. Mogą mieć one wartość nie tylko biograficzno-historyczną w stosunku do ludzi, którzy wybili się w swoim zawodzie, ale nawet praktyczną, służbową, celem np. porównania i skontrolowania życiorysów, składanych w różnych punktach administracji szkolnej.

Dyrektor Departamentu:
Dr M. Pollak.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

111.

OKÓLNIK Nr 19

z dnia 8 kwietnia 1938 r. (II S-3231/38)

o organizacji roku szkolnego 1938/39 w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym i zakładach kształcenia kandydatów na nauczycieli.

I. SZKOŁY PAŃSTWOWE.

Sprawy ogólne.

Dalsze wprowadzanie w życie nowego ustroju szkolnictwa zwłaszcza otwarcie klasy II liceów ogólnokształcących, pedagogicznych i pedagogiów, uruchomienie seminariów dla wychowawczyń przedszkoli oraz ostateczna likwidacja pozostałych jeszcze seminariów nauczycielskich nasuwa konieczność szczególnej troskliwości w organizowaniu roku szkolnego 1938/39. Należy położyć nacisk na sprawne i celowe przeprowadzenie wszystkich prac przygotowawczych. W związku z powyższym należy zasady organizacji roku szkolnego podać dostatecznie wcześnie do wiadomości szkół a w miarę możności omówić je na konferencjach dyrektorów.

1. W celu zabezpieczenia dopływu do szkół zdolnej młodzieży, zwłaszcza włościańskiej, należy nadal otaczać opieką bursy i internaty, wpływając odpowiednio na społeczeństwo, aby tworzono nowe bursy, szczególnie w ośrodkach skupiających kandydatów ze wsi.

Sprawie stypendiów gminnych należy poświęcić baczną uwagę z jednej strony w tym kierunku, aby kierownictwa szkół powszechnych zainteresowały się dostatecznie doborem istotnie niezamożnych i wartościowych kandydatów, z drugiej, aby gminy wywiązywały się należycie z przyjętych zobowiązań finansowych. Zachodzące pod tym względem nieprawidłowości należy komunikować Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, podając konkretne fakty.

Poza tym wskazanym byłoby, aby Kuratoria Okręgów Szkolnych zainteresowały się także innymi stypendiami, zwłaszcza dostępnymi dla młodzieży szkolnej we własnych Okręgach i o ich istnieniu odpowiednio poinformowały szkoły.

2. Należy nadal uważać, aby przy przyjmowaniu do zakładów państwowych zwłaszcza w tych miejscowościach, w których istnieją szkoły prywatne oraz gdzie zgłasza się młodzież wiejska, miały pierwszeństwo dzieci rodziców niezamożnych (przy zachowaniu warunków regulaminowych), a dzieci rodziców zamożnych kierowały się raczej do szkół prywatnych.

3. Przy egzaminach przeprowadzanych z kandydatami pochodzącymi z tych sfer zwłaszcza ze środowisk wiejskich (a także robotniczych) należy wziąć pod uwagę mniejszą łatwość wypowiadania się oraz większe skrępowanie kandydatów wynikające z warunków środowiska a nie utożsamiać tego z niedostatecznym przygotowaniem lub uzdolnieniem kandydatów.

Młodzież pochodzącą z tych środowisk jako mającą do pokonania większe trudności powinna

szkoła otoczyć życzliwą opieką zwłaszcza w pierwszych latach nauki.

Opieka ta może dotyczyć nie tylko strony materialnej (np. ulgi w taksie administracyjnej, opłatach za dożywianie, pomieszczenie w internacie względnie bursie, wypożyczanie podręczników szkolnych itp.), ale obejmować także pomoc moralną (większa cierpliwość i wyrozumiałość w traktowaniu, odpowiednie rady i instrukcje ze strony wychowawców klasowych oraz nauczycieli zwłaszcza tych przedmiotów, które sprawiają uczniom takim szczególne trudności itp.).

Sprawom tym poświęcą Kuratoria baczną uwagę sprawdzając troskliwie sposób przeprowadzania egzaminów wstępnych oraz warunki pracy młodzieży przyjętej do szkół.

4. Biorąc pod uwagę niezamożność znacznej części młodzieży studiującej w szkołach średnich ogólnokształcących i w zakładach kształcenia nauczycieli należy ograniczyć i sprowadzić do właściwej miary wymagania szkół w zakresie pomocy i przyborów szkolnych. Nie należy zatem wymagać bezwzględnie od uczniów podręczników najnowszego wydania, a raczej wdrażać ich do umiejętnego posługiwania się wydaniami starszymi, o ile znajdują się w spisach podręczników dozwolonych, nie można nakładać na nich obowiązku kupowania jednolitych, a nadmiernie drogich lub zbyt licznych zeszytów, o ile to pociąga za sobą dodatkowe wydatki itp.

5. Wobec wymagań, jakie stawia praca szkolna uczniom szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli należy dążyć do jak najbardziej ekonomicznego wyzyskania czasu przeznaczonego na naukę, unikając przy tym nadmiernego obciążania młodzieży. W związku z tym należy bezwzgędnie ograniczyć do spraw istotnie niezbędnych wszelkie zajęcia dodatkowe tak w szkole, jak zwłaszcza te, które zmuszają młodzież do pobytu poza szkołą (zbiórki, pochody, obchody, udział w imprezach starszego społeczeństwa itp.).

Sprawy szczegółowe.

Gimnazja ogólnokształcące.

1. Dopływ kandydatów do gimnazjów należy tak normować, aby nie powiększać liczby oddziałów kl. I w gimnazjach państwowych. W stosunku do wszystkich klas liczba ogólna oddziałów jakie można uruchomić, będzie zależała ściśle od liczby przyznanych etatów i godzin i nie powinna powodować zwiększenia ogólnej sumy wydatków na lokale. Wobec przewidzianego dalszego wzrostu dopływu młodzieży do szkół państwowych nadmiar jej można kierować bądź do szkół ogólnokształcących prywatnych — (zwłaszcza młodzież zamożniejsza) bądź do szkół zawodowych.

2. W przypadkach wątpliwych w zakresie organizacji klasy I jak II—IV należy przedstawić wnioski Ministerstwu do dnia 1. VII. br.

3. W razie łączenia pod jednym kierownictwem klas gimnazjalnych i licealnych, Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zezwala, aby liczba oddziałów szkoły średniej, pozostającej pod jednym kierownictwem była wyższą od przewidzianej w Statucie gimnazjum państwowego (§ 12).

4. Liczbę kandydatów do poszczególnych klas gimnazjum należy normować w myśl pisma Nr II S-4593 z dnia 6 sierpnia 1936 r.

5. W sprawie warunków przyjmowania kandydatów do klasy I i innych należy przestrzegać postanowień regulaminu przyjmowania uczniów do państwowego gimnazjum ogólnokształcącego, w stosunku do klasy I, także w zakresie dolnej granicy wieku kandydatów.

6. Wobec doświadczeń poczynionych w ub. roku szkolnym w zakresie organizacji egzaminów należy położyć nacisk specjalny na sprawne przygotowanie i właściwe przeprowadzenie wszystkich egzaminów. W szczególności należy zwrócić uwagę na treść pisma Nr II S-1869/38 i dążyć do usunięcia podniesionych w nim usterek.

7. W celu uregulowania właściwego odpływu absolwentów gimnazjów należy uczniom klas IV i ich rodzicom podać do wiadomości (i czynić to nadal w przyszłości): warunki przyjmowania w liceach pedagogicznych i szkołach zawodowych stopnia licealnego oraz o ile to możliwe ułatwić nawet kierowanie do zawodów.

8. Uczniów klasy IV, którzy mają zamiar kształcić się dalej w liceum ogólnokształcącym należy zapoznać w br. (i czynić to nadal stale) z warunkami wstępu do liceum oraz z treścią regulaminu egzaminu ukończenia liceum ogólnokształcącego, gdy zostanie ogłoszony. W szczególności należy zwrócić uwagę młodzieży na wymagania na poszczególnych wydziałach liceum, aby ułatwić jej wybór właściwego kierunku kształcenia w liceum, a liceum zapewnić dobór odpowiednio uzdolnionej i przygotowanej młodzieży.

9. W gimnazjach z polskim językiem nauczania obowiązują zasadniczo plany godzin ogłoszone w Programie nauki w państwowym gimnazjum ogólnokształcącym z polskim językiem nauczania wyd. II 1937, w gimnazjach z niepolskim językiem nauczania plany godzin ogłoszone w zarządzeniu o organizacji roku szkolnego 1936/37.

Plany te należy uzupełnić następująco:

W planie godzin w klasie IV gimnazjum tak z polskim jak niepolskim językiem nauczania wprowadza się przysposobienie wojskowe w wymiarze 1 godziny tygodniowo na każdy oddział z osobna jako przedmiot obowiązkowy dla chłopców w szkołach męskich i koedukacyjnych. W tych szkołach wymiar godzin zabaw, gier i sportów dla chłopów wynosi w klasie IV 2 godziny na każdy oddział tygodniowo, z których jedna zostaje do dyspozycji nauczyciela przysposobienia wojskowego. W ramach godzin przeznaczonych na przysposobienie wojskowe we wszystkich szkołach, w których przysposobienie woj-

skowe jest przedmiotem obowiązkowym przewiduje się ponadto zajęcia dodatkowe dla nauczycieli geografii, fizyki i chemii, dla hufców męskich i dla lekarek (lekarzy) szkolnych w hufcach żeńskich. Wymiar godzin będzie podany w szczegółowych wytycznych do wykonywania programu przysposobienia wojskowego.

Ponadto w gimnazjach z niepolskim językiem nauczania dostosować należy plan godzin historii i geografii w klasie IV do planu godzin gimnazjum z polskim językiem nauczania a więc w historii zamiast 0/3 godz. wprowadzić 1/2 godziny, a w geografii zamiast 3/0 godz. — 2/1 godz.

10. Sprawę ukończenia nauki uczniów klasy VIII gimnazjum starego ustroju należy załatwić zgodnie z wskazaniami zawartymi w piśmie Nr II S-1716/38 z dnia 28. II. 1938 r.

Licea ogólnokształcące.

1. W sprawie przyjmowania kandydatów do liceum należy kierować się postanowieniami regulaminu przyjmowania uczniów do państwowego liceum ogólnokształcącego, biorąc przy tym pod uwagę treść uwag zawartych w piśmie Ministerstwa W. R. i O. P. Nr II S-1869/38.

W stosunku do młodzieży, która zgłasza się do liceum bezpośrednio po ukończeniu gimnazjum można w bieżącym roku szkolnym nie przestrzegać postanowień regulaminu dotyczącego dolnej granicy wieku.

2. W roku szkolnym 1938/39 należy przystąpić do zorganizowania klasy II liceum, zasadniczo w tych wszystkich szkołach, w których istnieje obecnie klasa I.

3. W sprawie liczby uczniów potrzebnej do uruchomienia liceum względnie wydziałów i oddziałów równoległych należy kierować się w zasadzie wytycznymi podanymi w okólniku Nr 43 o organizacji roku szkolnego 1937/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5/37, poz. 147). Przy tym należy jednak poddać rewizji na podstawie tegorocznych doświadczeń potrzebę dalszego utrzymywania w poszczególnych zakładach wydziałów łączonych na lekcjach niektórych przedmiotów i rozważyć możliwość utworzenia na miejsce 2 wydziałów łączonych, 1 wydziału określonego typu. W tych przypadkach należy przedstawić Ministerstwu wnioski do dnia 31. V. br.

W innych przypadkach wątpliwych w zakresie organizacji tak odnośnie klasy I jak II należy wnioski przedstawić Ministerstwu do dnia 1. VII. br.

4. Dla umożliwienia młodzieży klas licealnych osiągania właściwych wyników pracy należy dążyć do ograniczenia udziału uczniów liceum we wszelkich zajęciach dodatkowych a samą naukę szkolną organizować w ten sposób, aby uniknąć nadmiernego obciążenia zajęciami domowymi.

W tym celu należy zwracać uwagę aby uczniowie pracowali dostatecznie sprawnie i wydatnie w czasie samych godzin lekcyjnych oraz aby nauczyciele uzgadniali swe wymagania stawiane młodzieży w zakresie przygotowania domowego lekcji szkolnych, a także aby nie obarczano młodzieży pracami domowymi, dającymi mało korzyści przy nadmiernym obciążeniu. W szczególności należy wystrzegać się przerostu wymagań z dziedziny jednego przedmiotu (zwłaszcza nie należącego do podstawy dydaktycznej) co odbija się szkodliwie na całości nauki.

5. W celu zorientowania młodzieży I klasy licealnej w możliwościach wyboru właściwego zawodu należy zaznajomić ją w bieżącym roku szkolnym i czynić to nadal stale (poczynając od bieżącego roku) także w klasie IV gimnazjalnej z zasadami rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. w sprawie przechodzenia absolwentów liceów do szkół wyższych, gdy zostanie ogłoszone.

6. Plany godzin w klasach I i II liceów państwowych obowiązują w roku szkolnym 1938/39 według Programu nauki (tymczasowego) w państwowych liceach ogólnokształcących z polskim językiem nauczania, w liceach z niepolskim językiem nauczania według okólnika Nr 43 o organizacji roku szkolnego 1937/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 5/37, poz. 147) oraz według okólnika Nr 59 w sprawie zmian w planach godzin liceum ogólnokształcącego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 7/37, poz. 212).

Seminaria nauczycielskie.

1. Z końcem bieżącego roku szkolnego należy zlikwidować ostatecznie wszystkie seminaria nauczycielskie. Przy tym: a) w zakładach na których miejsce nie przewiduje się liceów pedagogicznych należy likwidację przeprowadzić zgodnie z okólnikiem Ministerstwa W. R. i O. P. Nr II S-1613/36 przedstawiając uprzednio w każdym przypadku wnioski Ministerstwu; b) w zakładach, w których przewiduje się licea pedagogiczne należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w roku szkolnym 1938/39, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne a o wynikach zawiadomić Ministerstwo przedstawiając równocześnie odpowiednie wnioski do dnia 1. VII. br.

Licea pedagogiczne.

1. W sprawie przyjmowania kandydatów do liceów pedagogicznych obowiązują postanowienia regulaminu przyjmowania uczniów do klasy I liceów pedagogicznych. W stosunku do młodzieży, która zgłasza się do liceum bezpośrednio po ukończeniu gimnazjum można w bieżącym roku szkolnym nie przestrzegać postanowienia regulaminu, dotyczącego dolnej granicy wieku.

2. W sprawie zgłaszania kandydatów do liceów pedagogicznych należy stosować postępowanie dotychczasowe: kandydaci zawiadamiają o zamiarze uczęszczania do liceum pedagogicznego dyrekcję gimnazjum, która zgłoszenia te kieruje do dyrekcji właściwego liceum pedagogicznego wraz z krótką charakterystyką kandydata z okre-

śleniem w miarę możności jego uzdolnień i właściwości mających znaczenie w zawodzie nauczycielskim.

3. W roku szkolnym 1938/39 należy przystąpić do zorganizowania klasy II zasadniczo w tych wszystkich zakładach, w których istnieją obecnie klasy I.

4. Miejscowości, w których przewiduje się nowe licea pedagogiczne należy (łącznie z innymi miejscowościami, w których istnieją już licea pedagogiczne) podać razem z warunkami przyjęcia do wiadomości uczniów klasy IV gimnazjum oraz ich rodziców, w celu zyskania dostatecznej liczby uzdolnionych kandydatów do tych zakładów.

W miejscowościach tych należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w nowym roku szkolnym, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne. W tych przypadkach jako też wątpliwych w zakresie organizacji klasy I należy przedstawić wnioski Ministerstwu do dnia 1. VII. br.

5. Należy dołożyć starań, aby licea pedagogiczne oraz zorganizowane przy nich szkoły ćwiczeń już w przyszłym roku szkolnym miały własny zespół nauczycielski, który należy dobrać ze specjalną starannością.

6. Dla zabezpieczenia pomocy dla zdolnej i niezamożnej młodzieży zwłaszcza pochodzącej ze środowisk wiejskich należy nadal wstawiać pewne kwoty w planach finansowo - gospodarczych. Szczególną opieką należy otoczyć internaty zorganizowane przy tych zakładach.

7. Należy zwrócić uwagę, aby w liceach pedagogicznych (także pedagogiach) przestrzegano skrupulatnie postanowień zawartych w § 14 rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 6 marca 1937 r. o organizacji państwowego liceum pedagogicznego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3/37, poz. 56), w myśl których przyjmowanie uczniów do szkół ćwiczeń odbywać się winno zgodnie z przepisami obowiązującymi na danym terenie przy przyjmowaniu uczniów do publicznych szkół powszechnych.

8. W liceach pedagogicznych obowiązuje w roku szkolnym 1938/39 plan godzin według rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 5 marca 1938 r. Nr II Pr-2178/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2/38, poz. 29) z tym, że przysposobienie sportowe obowiązuje w wymiarze 2 godziny tygodniowo na każdy oddział tak klasy I jak II.

Pedagogia.

1. Istniejące w bieżącym roku pedagogia zachowują organizację i programy bez zmiany. Pedagogia nowopowstające będą zorganizowane na podstawie obowiązującego statutu pedagogium państwowego oraz programów pedagogiów istniejących obecnie.

2. W roku szkolnym 1938/39 należy przystąpić do zorganizowania klasy II zasadniczo w tych wszystkich zakładach, w których istnieje klasa I.

3. Miejscowości, w których przewiduje się nowe pedagogia należy (łącznie z innymi miejscowościami, w których istnieją już pedagogia) podać razem z warunkami przyjęcia do wiadomości uczniów klasy VIII gimnazjum, przeprowadzając przy tym odpowiednią propagandę w celu zyskania odpowiedniej liczby uzdolnionych kandydatów do tych zakładów.

W miejscowościach tych należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w nowym roku szkolnym, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne.

W tych przypadkach jako też wątpliwych w zakresie organizacji tak odnośnie klasy I jak i II należy przedstawić wnioski Ministerstwu do dnia 1. VII. br.

Seminaria ochroniarskie.
(Seminaria dla wychowawczyń przedszkoli).

1. Z końcem bieżącego roku szkolnego należy wstrzymać przyjmowanie uczennic do klasy I państwowych seminariów ochroniarskich, natomiast ogłosić wpisy do klasy I państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli.

2. W sprawie przyjmowania kandydatek do klasy I kierować się należy postanowieniami regulaminu przyjmowania uczennic do państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, w sprawie organizacji tych klas rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. o organizacji państwowych seminariów dla wychowawczyń przedszkoli, w sprawie programów rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. o programie nauki w państwowym seminarium dla wychowawczyń przedszkoli.

3. Nauczyciele uczący w seminarium dla wychowawczyń przedszkoli powinni posiadać kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminariach nauczycielskich określone ustawą z dn. 26. IX. 1922 (Dz. U. R. P. z 1924, poz. 864) wraz z późniejszymi zmianami, w sprawie wymiaru godzin nauczania obowiązuje rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dn. 10. VIII. 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10/37, poz. 316), w sprawie uposażenia rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19. XII. 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 1/34, poz. 3), przy czym do nauczycielek pełniących obowiązki wychowawczyń w internatach ma zastosowanie § 31 p. 6 rozporządzenia Min. W. R. i O. P. z dnia 10. VIII. 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10/37, poz. 316).

4. W klasie II i III seminariów ochroniarskich zachowują ważność statut, plany godzin, programy oraz regulamin egzaminu końcowego, obowiązujące w państwowym seminarium ochroniarskim (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. 1929, poz. 118, 119, 120, 186).

5. Zakłady, które uruchomią klasy pierwsze nowego ustroju będą nosiły nazwę: „Państwowe Seminarium dla Wychowawczyń Przedszkoli i będą używały pieczęci z tą nazwą. Nowe pieczęcie będą wyciskane na świadectwach szkolnych, za-

świadczeniach, legitymacjach itp. bez względu na to, której klasy druki te będą dotyczyły, a więc także w klasie II i III seminarium ochroniarskiego. Świadectwa szkolne i druki pozostaną na razie bez zmiany, z tym, że w świadectwach i drukach dotyczących klasy I, należy ręcznie dostosować nazwę zakładu do ustalonego wyżej brzmienia przez skreślenie wyrazów „ochroniarskie" lub „dla ochroniarek" i zastąpienie ich wyrazami „dla wychowawczyń przedszkoli".

6. Uczennice klasy I seminarium ochroniarskiego, które nie otrzymują promocji do klasy II, mogą powtarzać naukę w klasie I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli bez obowiązku składania egzaminu wstępnego, o ile spełniają inne warunki, przewidziane w regulaminie przyjmowania do państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli.

7. We wszystkich miejscowościach, w których przewiduje się klasy I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli należy poczynić przygotowania do podjęcia pracy w nowym roku szkolnym, przeprowadzić wpisy i egzaminy wstępne, a o wyniku zawiadomić Ministerstwo W. R. i O. P. w terminie do dnia 1. VII. przedstawiając odpowiednie wnioski.

8. Należy zwrócić uwagę, aby nauczycielstwo, które będzie zajęte w seminariach posiadało znajomość pracy w przedszkolach względnie zapoznało się z przedszkolem bezpośrednio po rozpoczęciu pracy w seminarium.

9. Szkoły powinny dołożyć starań, aby do przedszkoli uczęszczały w miarę możności dzieci z różnych środowisk społecznych.

10. Należy dążyć do tego, aby przy każdym seminarium dla wychowawczyń przedszkoli istniał internat dla młodzieży niezamożnej zwłaszcza wiejskiej (a także robotniczej). Internat organizować można analogicznie do istniejących przy liceach pedagogicznych w oparciu o rozporządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 6. III. 1937 r. o organizacji państwowego liceum pedagogicznego (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3/37, poz. 56) oraz okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 15. XI. 1927 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 15/27, poz. 260).

11. W roku szkolnym 1938/39 przewiduje się w seminariach dla wychowawczyń przedszkoli następujący plan godzin:

PLAN GODZIN

Seminarium dla wychowawczyń przedszkoli

PRZEDMIOT	KLASA				Razem
	I	II	III	IV	
Religia	2	2	2	2	8
Język polski	6	4	4	4	18
Matematyka	3	3	2	—	8
Nauka o przyrodzie	4	4	3	—	11
Nauka o Polsce *)	3	3	2	3	11
Ćwiczenia cielesne, rytmika, gry, zabawy i sporty	4	4	4	4	16
Rysunek	4	3	2	2	11
Śpiew łącznie z chórem	3	3	3	3	12
Zajęcia praktyczne	4	3	—	2	9
Gospodarstwo domowe	—	—	3	—	3
Przedmioty pedagogiczne **)	—	4	9/7	13	25
Razem	33	33	34/32	33	132

Przedmioty nadobowiązkowe: gra instrumentalna, język obcy.

*) Przewiduje się następujący podział czasu:

	KLASA			
	I	II	III	IV
Geografia Polski	3	—	—	—
Historia Polski	—	3	2	—
Zagadnienia z współczesności	—	—	—	3

**) Przewiduje sie następujący podział czasu:

	I	II	III	IV
Psychologia pedagogiczna	—	—	3	—
Higiena z anatomią i fizjologią człowieka	—	2	2/0	2
Praktyka pedagogiczna i metodyka wychowania przedszkolnego	—	2	4	8
Pedagogika	—	—	—	3
Razem	—	4	9/7	13

II. SZKOŁY PRYWATNE.

1. Szkołom prywatnym należy nadal poświęcić baczną uwagę i otaczać je opieką zwłaszcza te spośród nich, które dają dowody rzetelnej pracy i stałego postępu.

2. Dla umożliwienia ukończenia nauki uczniom obecnej VIII klasy szkół prywatnych (ewentualnie także państwowych) którzy nie złożą egzaminu dojrzałości można zezwalać niektórym szkołom prywatnym na uruchomienie w roku szkolnym 1938/39 klas dla repetentów. Klasy takie mogą powstawać tylko przy szkołach posiadających uprawnienia szkół państwowych, a więc dających gwarancję dobrze zorganizowanej nauki i właściwych wyników pracy.

3. Wnioski o etaty dla szkół prywatnych tak w stosunku do tych, które już z etatów tych w br. korzystają jak i w stosunku do nowych szkół należy przedstawić Ministerstwu w terminie do dnia 15 maja. Przy wnioskach należy podać wysokość opłat za naukę pobieranych w poszczególnych klasach danych szkół i zaznaczyć jakie ulgi i zwolnienia w opłatach dla młodzieży niezamożnej zwłaszcza pochodzącej ze wsi szkoły stosują względnie zobowiązują się stosować wzamian za przyznane etaty.

4. W sprawie szkół powszechnych zorganizowanych przy gimnazjach obowiązują nadal dotychczasowe przepisy.

5. Prywatne seminaria ochroniarskie, które nie zorganizują w roku szkolnym 1938/39 klasy I seminarium dla wychowawczyń przedszkoli nie mogą liczyć na uzyskanie uprawnień szkół państwowych dla kl. I seminarium ochroniarskiego.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) **W. Świętosławski.**

112.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Warszawa.

OKÓLNIK Nr 20.

z dnia 6 kwietnia 1938 r. (BP-6569/38)

w sprawie zbiórek instytucji krajowych na cele krajowe w organizacjach polskich za granicą.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaje do wiadomości i stosowania okólnik Prezesa Rady Ministrów Nr 6 z dnia 1 marca 1938 r. Nr 72-18/1 w sprawie zbiórek instytucji krajowych, na cele krajowe, w organizacjach polskich zagranicą.

Dyrektor Biura Personalnego:
(—) W Przybyłowicz.

Prezes Rady Ministrów.

Nr 72-18/1. Warszawa, dnia 1 marca 1938 r.

OKÓLNIK Nr 6.

Do

Pana Ministra (wszystkich)
w Warszawie.

Zdarzają się przypadki, że instytucje krajowe zwracają się do organizacyj polskich za granicą z odezwami, nawołującymi do zbiórek na cele krajowe.

Wystąpienie takie uznać należy za niewskazane, gdyż mogą stawiać w niewłaściwym świetle podejmowaną akcję i pociągać za sobą niepożądane następstwa w stosunkach międzynarodowych.

Z tych względów proszę o podjęcie właściwych środków na terenie podległym Panu Ministrowi, by wszelkiego rodzaju zbiórki, odezwy, propagandy itp. nie były rozpoczynane wśród Polaków za granicą bez uprzedniego porozumienia i uzgodnienia zamierzonej akcji z Ministerstwem Spraw Zagranicznych.

Prezes Rady Ministrów:
(—) Sławoj Składkowski.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr O. P. I-50/46.

Katowice, dnia 21 kwietnia 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych

w województwie śląskim

do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Za Wojewodę:
(—) M. Zawidzki,
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

113.

WOJEWODA ŚLĄSKI.
Nr O. P. II-77/26.

Katowice, dnia 25 maja 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje Państwowych Szkół Średnich Ogólnokształcących, Liceów Pedagogicznych, Szkół Zawodowych, Wyższej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego oraz Konserwatorium Muzycznego **w województwie śląskim**

w sprawie organizacji personalnej w szkolnictwie na rok szkolny 1938/39.

W związku z coroczną organizacją roku szkolnego, poruczam specjalnej pieczy P. P. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrektorów Szkół sprawę szczegółowego rozważenia wszelkich problemów, związanych z corocznym ruchem służbowym, który przygotować należy racjonalnie, biorąc pod uwagę interes narodowy i państwowy, jak najdalej posuniętą oszczędność budżetową, oraz dobro szkoły i nauczycielstwa.

Czynnik bezwzględnej celowości i sprawiedliwości w ujmowaniu i ocenianiu faktów, stanowiących podstawę dla ruchu służbowego, nadto przyjazne ustosunkowanie się do nauczycielstwa, jego potrzeb i dążeń — o ile oczywiście nie kolidują one z interesem ogólnym — powinny być jednym z zasadniczych elementów wszelkich zamierzeń w sprawach personalnych.

Od sposobu bowiem przeprowadzenia ruchu służbowego, od jego właściwego ujęcia zależeć będzie w znacznej mierze atmosfera życia i pracy szkolnej oraz stosunek nauczycielstwa do niej.

Unikać należy przedstawiania Urzędowi Wojewódzkiemu Śląskiemu licznych wniosków o przeniesienia nauczycieli z urzędu ze względów organizacyjnych lub też dla dobra służby na inne miejsce służbowe, względnie przeniesienia w stan nieczynny lub w stan spoczynku. Czynić to jedynie należy w wypadkach, wynikających z interesu szkoły, lub względów narodowych względnie państwowych.

Także sprawy częściowych przesunięć (przydziałów) nauczycieli do szkół innego typu nie powinny być traktowane szablonowo, lecz z ostrożnością, w sposób możliwie najmniej dotkliwy dla nauczycielstwa.

Przy sporządzaniu wniosków w przedmiocie ruchu służbowego należy mieć na uwadze ilość lat służby nauczyciela, wyniki dotychczasowej jego pracy nauczycielskiej, wychowawczej oraz społecznej, jego stosunki rodzinne i warunki materialne, stosunek do bezpośrednich i pośrednich przełożonych, a nadto ewent. zasługi położone przezeń w pracy narodowej i niepodległościowej.

I. Termin główny organizacji roku szkolnego.

Jako główny termin przeprowadzania organizacji roku szkolnego (mianowania, przeniesienia itp.) przyjąć należy dzień 1 lipca, dodatkowy zaś ruch służbowy, wynikający z potrzeb życia szkolnego, winien być zakończony bezwzględnie do dnia 31 sierpnia.

II. Podstawa organizacji roku szkolnego w szkołach powszechnych.

Przy organizacji roku szkolnego i przygotowywaniu ruchu służbowego w szkołach powszechnych przyjąć należy za podstawę liczbę nauczycieli, przewidzianą w §§ 8, 9 i 10 statutu szkół powszechnych, przy czym w szkołach powszechnych, liczących ponad 310 dzieci, na każde 50 dzieci przyjąć należy jedną siłę nauczycielską.

III. Techniczne przeprowadzenie ruchu służbowego.

Przeniesienia: a) na własną prośbę.

Przy przeniesieniach na własną prośbę należy przede wszystkim załatwiać pozytywnie lub opiniować przychylnie prośby tych nauczycieli(lek):

1) dla których pobyt w odpowiednich ze względu na stan zdrowia nauczyciela i najbliższej jego rodziny miejscowościach jest dla dobra służby wskazany;

2) którzy mając dzieci w szkołach względnie chcąc je umieścić w odpowiedniej szkole, pragną pracować w innym większym ośrodku;

3) którzy z uwagi na inne ważne argumenty natury naukowej, społecznej lub osobistej na uwzględnienie prośby o przeniesienie zasługują.

Należy przy tym bezwarunkowo przestrzegać, by przeniesienia nauczycieli na własną prośbę były w zgodzie z istotną wolą nauczycieli, wyrażoną w prośbie.

Przeniesienia nauczycieli szkół powszechnych oraz wychowawczyń przedszkoli na własną prośbę w obrębie tego samego obwodu szkolnego powinny być uskutecznione, o ile możności do końca maja. Wydanie bowiem dekretu przeniesienia w tym terminie umożliwi tut. Urzędowi asygnowanie uposażenia nauczycielom przeniesionym z dniem 1 lipca już na nowym miejscu służbowym.

Sprawy przeniesienia nauczycieli szkół powszechnych oraz wychowawczyń przedszkoli na własną prośbę do szkół (przedszkoli), położonych w innym obwodzie szkolnym województwa śląskiego, należy uzgadniać bezpośrednio z odnoś-

nym Inspektoratem Szkolnym, przesyłając tamże podania interesowanych nauczycieli celem zajęcia stanowiska co do możliwości przeniesienia.

Podania o przeniesienie do innego obwodu szkolnego w województwie śląskim, wniesione najpóźniej do dnia 15 kwietnia przez nauczycieli do własnego Inspektoratu Szkolnego i przesłane Inspektoratowi Szkolnemu obwodu, do którego nauczyciel pragnie się przenieść, przekazuje tenże Inspektorat Szkolny w terminie do dnia 31 maja bezpośrednio do tut. Urzędu z odpowiednimi wnioskami oraz z zestawieniem ogólnym, w którym poda następujące dane:

1) ilość wolnych etatów w jego obwodzie;

2) liczbę nadesłanych podań z podziałem na samotnych (mężczyzn i kobiety), żonatych mających dzieci uczęszczające do szkół średnich, po czym należy kolejno miejscowościami wyszczególnić ubiegających się o przeniesienie z podaniem następujących danych:

a) nazwisko i imię,

b) data i miejsce urodzenia,

c) wyznanie,

d) stan rodzinny, liczba i wiek dzieci, zawód żony (męża),

e) kwalifikacje (wszystkie),

f) ostatnia ocena okresowa,

g) dotychczasowe miejsce służbowe i ilość przebytych tam lat,

h) data ostatniego przeniesienia,

i) motywy prośby,

j) wniosek Inspektoratu Szkolnego,

k) decyzja Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Podania nauczycieli o przeniesienie do innego obwodu szkolnego w województwie śląskim powinny zawierać powyższe dane, wyszczególnione wyżej w punkcie 2 od a) do i) włącznie.

Odpisy dekretów przeniesienia należy przedkładać tut. Urzędowi w 2 egzemplarzach jednocześnie z wysyłką czystopisów tych dekretów.

Do próśb nauczycieli o przeniesienie na inne stanowiska służbowe w drodze zamiany powinni petenci dołączać odpowiednie deklaracje interesowanych nauczycieli, wyrażających swą zgodę na zmianę stanowisk, niezależnie od indywidualnych próśb tych nauczycieli.

Prośby nauczycieli o przeniesienie poza teren województwa śląskiego należy wnosić do tut. Urzędu do dnia 15 kwietnia.

b) Przeniesienia z urzędu.

Wnioski o przeniesienia nauczycieli szkół średnich wszelkich typów i stopni i stałych nauczycieli (kierowników) szkół powszechnych na inne miejsca służbowe ze względów organizacyjnych oraz wnioski o przeniesienia nauczycieli dla dobra służby należy przedkładać tut. Urzędowi w terminie do dnia 15 kwietnia.

Zaznaczam, iż w zasadzie nie należy przenosić ani proponować przeniesień nauczycieli publicznych szkół powszechnych przed złożeniem przez interesowanych egzaminu praktycznego.

Zauważam przy tym, iż przy przeprowadzaniu ruchu służbowego nauczycieli powinno się korzystać przede wszystkim z normalnego ruchu, wywołanego bądź to prośbami nauczycieli o przeniesienie do innych szkół, bądź też o przeniesienie w stan spoczynku i w stan pozasłużbowy.

Należy natomiast usilnie dążyć do zmniejszenia liczby przeniesień z urzędu względnie przedkładania wniosków o takie przeniesienia zwłaszcza w tych wypadkach, gdy w grę wchodzą niedostatecznie stwierdzone niewłaściwości postępowania ze strony nauczyciela.

Przeniesienia w ciągu roku szkolnego mogą być dokonywane tylko w zupełnie wyjątkowych przypadkach, gdy wytwarzająca się sytuacja wymaga natychmiastowego przeniesienia nauczyciela i powinny one odbywać się w czasie, umożliwiającym nauczycielowi dokonania przesiedlenia w możliwie normalnych warunkach.

Przeniesienia z urzędu ze względów organizacyjnych mogą nastąpić jedynie wyjątkowo i tylko w przypadkach, gdy organizacja szkoły, z której względnie do której nauczyciel ma być przeniesiony, istotnie tego wymaga.

Przed zamierzonym przeniesieniem należy również wziąć pod uwagę stosunki osobiste odnośnych nauczycieli, ich pracę dotychczasową itd. Inspektoraty Szkolne powinny również unikać gromadzenia w jednej szkole specjalistów jednej grupy przedmiotu, gdy inne szkoły czasem w tym samym punkcie szkolnym specjalistów tych nie posiadają. Ulepszenie organizacji jednej szkoły kosztem dezorganizacji drugiej nie może mieć miejsca.

Przyjmując nauczycieli i przeprowadzając ruch służbowy należy bezwarunkowo mieć na oku potrzeby Harcerstwa, Czerwonego Krzyża, L. O. P. P. i L. M. i K. Dla tych organizacyj niezwykle ważnych na terenie szkoły, dobierać należy nauczycieli przeszkolonych i przy równych kwalifikacjach dawać im pierwszeństwo (dotyczy to zwłaszcza Harcerstwa). Należy również przy obsadzie personalnej mieć na oku potrzeby Junackich Hufców Pracy i Oddziałów Obrony Narodowej.

Należy również w miarę możności zaniechać przedstawiania wniosków o przeniesienia lub też dokonywania przeniesień nauczycieli, którzy w danym środowisku lub w szkole danego stopnia organizacyjnego pracowali długo, do szkół najniższego stopnia organizacyjnego.

Ponadto, wobec postanowień rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. z dnia 10 marca 1938 r. Nr B. P. 4845/38 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 3, poz. 60), przekazujących Inspektoratom Szkolnym kompetencję do przenoszenia tymczasowych nauczycieli szkół bezpośrednio im podległych w obrębie powierzonego im obwodu szkolnego ze względów organizacyjnych, w rozporządzeniu tym wskazanych, zarządzam, by Inspektoraty Szkolne przed dokonaniem zamierzonych przeniesień porozumiały się w drodze pisemnej w każdym poszczególnym wypadku z tut. Urzędem z uwagi na wydatki związane z przeniesieniem z urzędu. Pisma skierowywane do tut. Urzędu w tych sprawach powinny być przez Inspektoraty Szkolne wystarczająco umotywowane.

IV. Stan nieczynny i komisje lekarskie.

Wnioski o przeniesienie w stan nieczynny w wypadkach, przewidzianych w art. 53 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104, poz. 873 ex 1932 roku), oraz wnioski Inspektoratów Szkolnych (Dyrekcyj szkół) lub też prośby nauczycieli (kierowników) o przedstawienie badaniu Komisji Lekarskiej przy Urzędzie Wojewódzkim Śląskim celem stwierdzenia ich przydatności do dalszej pracy nauczycielskiej należy wnosić do tut. Urzędu w terminie do dnia 15 kwietnia.

Wnioski o przeniesienie nauczycieli w stan spoczynku z urzędu należy przedkładać w zasadzie tylko w wypadkach, jeśli interesowani posiadają ku temu warunki, jak wiek, lata służby jeśli zachodzi wypadek dłuższej choroby.

Zwracam uwagę P. P. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcyj szkół na konieczność szczegółowego motywowania każdego wniosku, a przede wszystkim stwierdzenia na podstawie posiadanych akt personalnych, czy istnieją dostateczne dowody trwałej niezdolności do służby nauczycielskiej oraz czy wyniki dotychczasowej pracy nauczycielskiej są wystarczającym sprawdzianem niezdolności nauczyciela (kierownika) do dalszej pracy zawodowej.

Dowody przedkładać należy tut. Urzędowi wraz z kwestionariuszami, przewidzianymi w okólniku z dnia 10 lipca 1931 r. Nr O. P. I. 1377/3 (Nr 28) w sprawie Komisyi Lekarskich dla funkcjonariuszów państwowych.

V. Wnioski w sprawach personalnych.

Dla jednolitego redagowania wniosków o przeniesienie nauczycieli dla dobra służby oraz w zupełnie wyjątkowych wypadkach w stan nieczynny, polecam podawać w przedkładanych Urzędowi Wojewódzkiemu wnioskach następujące dane:

a) charakterystykę interesowanego jako nauczyciela i wychowawcy,

b) ustosunkowanie się interesowanego nauczyciela do grona nauczycielskiego oraz bezpośrednich i pośrednich przełożonych,

c) ustosunkowanie się interesowanego nauczyciela do miejscowej ludności i tejże do niego,

d) stosunek nauczyciela do zagadnień narodowych i państwowych,

e) ewent. uchybienia nauczyciela od normalnego trybu życia,

f) zestawienie innych powodów, mogących służyć za podstawę do wniosku o przeniesienie z urzędu na inne miejsce służbowe lub w stan nieczynny.

Powyższe dane powinny być zestawione w podanej kolejności, opracowane sumiennie i obiektywnie, na podstawie bezpośrednich spostrzeżeń P. P. Inspektorów Szkolnych (Dyrektorów).

VI. Urlopy.

Prośby nauczycieli o udzielenie urlopów, których rozpatrzenie należy do kompetencji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. lub Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, należy przedkładać tut. Urzędowi do dnia 15 kwietnia.

VII. Zniżki obowiązującego wymiaru godzin nauczania.

Wszelkie prośby nauczycieli szkół średnich oraz wnioski Dyrekcyj o udzielenie nauczycielom zniżek obowiązującego wymiaru godzin, nadto wnioski i prośby nauczycieli szkół powszechnych o udzielenie zniżek, pociągających za sobą dodatkowe wydatki Skarbu Śląskiego (np. konieczność zatrudnienia nauczycieli szkoły w godzinach nadliczbowych lub też zatrudnienie nauczycieli nowych w niepełnym wymiarze godzin), winny być przedkładane tut. Urzędowi corocznie w terminie do dnia 30 kwietnia.

Prośby o udzielenie zniżki godzin nauczania ze względu na stan zdrowia winny być uzasadnione świadectwem lekarza powiatowego.

Podkreślam konieczność jak najdalej idących ograniczeń wniosków i próśb o udzielenie urlopów płatnych i zniżek godzin na różne cele, a więc i dla prac w organizacjach oraz instytucjach społecznych. W wypadkach wyjątkowych potrzeb społecznych i kulturalno-oświatowych zainteresowani nauczyciele winni wnosić podania z zaświadczeniami Zarzadów Okręgowych tych organizacyj, wykazującymi ponad wszelką wątpliwość, iż udział petenta w pracach organizacji jest niezbędny.

W wymienionych zaświadczeniach Zarządy organizacyj winny podać plan pracy, którą wykonać ma odnośny nauczyciel w okresie urlopu. Po upływie urlopu lub okresu, na który udzielono zniżki obowiązującego wymiaru godzin naucza-

nia, nauczyciel w terminie trzymiesięcznym winien przedłożyć tut. Urzędowi w drodze służbowej pisemne sprawozdanie z dokonanych prac, potwierdzonych przez Zarząd organizacji.

Zarazem podkreślam, iż Urząd Wojewódzki nie będzie udzielał urlopów lub zniżek godzin bez pisemnej prośby nauczyciela lub też na prośbę, wniesioną z pominięciem drogi służbowej, bądź też tylko na wniosek organizacyj.

Ponadto zauważam, iż podane wyżej terminy przedkładania próśb nauczycieli o urlopy i zniżki obowiązującego wymiaru godzin nauczania, nie odnoszą się do próśb nauczycieli, o których jest mowa w tut. zarządzeniu z dnia 12 kwietnia 1938 Nr O. P. II. 1-84/9.

VIII. Mianowanie i zawieranie umów służbowych.

Upoważniam P. P. Inspektorów Szkolnych do mianowania nauczycieli i zawierania umów z czynnymi w szkolnictwie nauczycielami kontraktowymi, którzy posiadają przepisane kwalifikacje zawodowe, których wyniki pracy nauczycielskiej i wychowawczej są dodatnie oraz którzy wnieśli do Inspektoratu odpowiednio udokumentowane podanie, przyjmując za podstawę listę kolejności zatrudnienia, ustaloną przez tut. Urząd.

Mianowania i zawiązywanie umownych stosunków służbowych mogą być uskuteczniane tylko w ramach przyznanych osobnymi zarządzeniami na każdy rok szkolny etatów nauczycielskich,

Jednocześnie zawiadamiam, iż wszystkie etatowe stanowiska w szkolnictwie powszechnym, nie obciążone odprawami, urlopami, stanami pozasłużbowymi itp. powinny być zasadniczo zajęte w drodze nominacji, kontrakty zaś należy ograniczyć do etatów zajętych względnie do osób, rozpoczynających dopiero pracę nauczycielską zwłaszcza przed wyjaśnieniem stosunku do służby wojskowej. Nauczyciel kontraktowy nie powinien w zasadzie pozostawać dłużej na kontrakcie niż jeden rok szkolny. Okres ten należy uznać za wystarczający dla ustalenia przydatności nauczyciela do służby pod warunkiem otoczenia go staranną opieką tak ze strony Inspektora Szkolnego jak przedewszystkiem kierownika szkoły.

Przy mianowaniu nauczycieli i zawieraniu stosunków umownych stwierdzić należy, czy kandydaci spełniają wszelkie warunki, przewidziane w obowiązujących przepisach o mianowaniu.

Jednocześnie wyjaśniam, iż okres trwania umów służbowych regulować należy ściśle według zarządzeń, wydanych przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Celem umożliwienia na przyszłość przeniesień nauczycielom, kształcącym swoje dzieci w szkołach średnich ogólnokształcących lub innych, zarządzam, by siły kontraktowe w szkołach powszechnych zatrudniane były głównie w miejscowościach, gdzie znajdują się szkoły średnie i by zawieranie względnie przedłużanie umów służbowych uskuteczniane było po dokonaniu innych przeniesień. Zarazem nadmieniam, że zmiana miejsc służbowych nauczycieli kontraktowych po zawarciu umowy może być dokonywana li tylko za wiedzą tut. Urzędu.

W sprawach dotyczących przedłużenia umów służbowych z nauczycielami, asystentami oraz instruktorami, pełniącymi obowiązki służbowe w szkołach średnich ogólnokształcących, zawodowych oraz Konserwatorium Muzycznym w Katowicach, winny Dyrekcje Zakładów wezwać interesowanych do wnoszenia podań w drodze służbowej w terminie do dnia 15 maja.

P. P. Dyrektorzy winni zaopatrzyć podania w sprawozdanie obejmujące:

1) określenie czasokresu trwania umowy,
2) stwierdzenie, czy nauczyciel ma być zatrudniony w pełnym czy też niepełnym wymiarze godzin,
3) podanie dokładnej ilości godzin nauczania w tygodniu w I i II półroczu roku szkolnego z wykazaniem zarazem ewent. godzin nadliczbowych,
4) kategorię i nazwę przedmiotów, których nauczyciel będzie udzielał, nadto posiadane przez interesowanego kwalifikacje zawodowe,
5) wysokość wynagrodzenia zależnie od kategorii przedmiotów, wymiaru godzin nauczania, posiadanych kwalifikacji zawodowych i praktyki zawodowej (dotyczy szkół zawodowych),
6) Wydział, na którym nauczyciel ma być zatrudniony (szkoły zawodowe),
7) ewent. wniosek o dodatek zawodowy (szkoły zawodowe),
8) opinię o wynikach dotychczasowej pracy interesowanych oraz
9) wniosek z uzasadnieniem.

IX. Zwolnienia nauczycieli.

Upoważniam P. P. Inspektorów Szkolnych do rozwiązania stosunków służbowych z nauczycielami tymczasowymi, którzy pracują nieprzerwanie w szkolnictwie przez okres pięcioletni bez egzaminu praktycznego oraz z tymi, którzy otrzymali ocenę pracy niedostateczną. Rozwiązanie stosunku służbowego z nauczycielami tymczasowymi winno nastąpić z dniem 31 lipca względnie najdalej z dniem 31 sierpnia, z nauczycielami zaś kontraktowymi z chwilą wygaśnięcia umowy.

W przypadkach, jeśli pięcioletni okres służby bez egzaminu praktycznego przypada w ciągu roku szkolnego, nie należy wtedy wypowiadać stosunku służbowego z upływem pięciolecia, lecz

nie czekając na ten termin rozwiązać stosunek służbowy w powyższych terminach t .j. najdalej z dniem 31 sierpnia.

X. Przyjmowanie nauczycieli na miejsce zwolnionych z odprawą.

Przyjmowanie nauczycieli na stanowiska, opróżnione po nauczycielach (nauczycielkach), którzy przy zwolnieniu otrzymali odprawy, może być dokonane przed upływem tej liczby miesięcy, za którą zwolniony otrzymał odprawę, jedynie za zgodą tut. Urzędu.

Zarządzenie to nie dotyczy etatów opróżnionych do dnia 30 czerwca.

XI. Zatrudnianie wychowawczyń przedszkoli.

Zwalnianie i zawieranie umów z wychowawczyniami publicznych przedszkoli odbywa się analogicznie, jak z nauczycielami publicznych szkół powszechnych z tym, że mianowanie wychowawczyń przedszkoli nie może być uskuteczniane aż do wydania osobnych w tej sprawie zarządzeń oraz, że następująca kolejność zatrudnienia będzie ściśle przestrzegana:

1) osoby pochodzące z ziem śląskich,
2) absolwentki śląskiego seminarium dla wychowaczyń przedszkoli według roczników ukończenia zakładu,
3) inne osoby zakwalifikowane przez Urząd Wojewódzki.

XII. Przydzielanie nauczycieli.

Przydzielanie nauczycieli etatowych do pełnienia obowiązków w szkołach, znajdujących się w miejscowościach innych, oraz powierzanie czynności administracyjnych we Władzach Szkolnych I instacnji, jako też zatrudnianie nauczycieli etatowych w różnych miejscowościach jest niedopuszczalne.

Inspektoraty Szkole powinny zarezerwować w porozumieniu z właściwymi Dyrekcjami wolne miejsca dla nauczycieli gimnazjalnych, przydzielonych bądź uzupełniających obecnie obowiązujący wymiar godzin nauczania w szkołach powszechnych, oraz dla nauczycieli szkół powszechnych i średnich, przydzielonych do pełnienia czynności administracyjnych w Inspektoratach Szkolnych lub we Władzach Szkolnych II instancji.

XIII. Przedkładanie akt personalnych.

Akta personalne dołączać należy zawsze przy wnioskach Inspektoratów Szkolnych, dotyczących przeniesień nauczycieli (kierowników) szkół powszechnych, lub wychowawczyń przedszkoli w stan nieczynny, stan spoczynku, badania przez Komisje Lekarskie, przeniesień z urzędu dla dobra służby ze względów organizacyjnych.

Zauważa się nadto, iż wszelkie wnioski i prośby przedkładać należy dla każdej sprawy osobno znacząc je, o ile zajdzie ku temu potrzeba, znakiem „Poufne“ lub „Tajne“, zależnie od jakości sprawy.

Jednocześnie dołącza się kalendarz prac z nadmienieniem, iż wszystkie sprawy, co do których ustalono w zarządzeniu niniejszym terminy załatwienia do dnia 20 maja, a które nie zostały dotychczas wykonane w terminach przewidzianych w tut. zarządzeniu z dnia 19 marca 1937 r. Nr O. P. II. 1-77/4 należy wyjątkowo w bieżącym roku szkolnym załatwić w nieprzekraczalnym **terminie do dnia 10 czerwca 1938 r.**

Sprawy załatwione już w bieżącym roku szkolnym w myśl postanowień tut. zarządzenia z dnia 19 marca 1937 r. nie podlegają zmianom względnie uzupełnieniom według niniejszego zarządzenia, o ile ono przewiduje inny tok załatwienia. Wskazania zarządzenia niniejszego należy natomiast stosować ściśle przy załatwianiu wszystkich nowych spraw personalnych.

Z dniem dzisiejszym traci moc obowiązującą tut. zarządzenie z dnia 19 marca 1937 r. Nr O. P. II. 1-77/4, zarządzenie zaś niniejsze i kalendarz prac obowiązuje w całości aż do odwołania.

Zaznaczam w końcu, że P. P. Wizytatorzy szkół otrzymali polecenie zbadania przy sposobności wizytacji przeprowadzanych z początkiem roku szkolnego, czy ruch służbowy został przeprowadzony w obrębie obwodu szkolnego ściśle według wytycznych niniejszego zarządzenia oraz we właściwym terminie.

(—) Dr Grażyński,
Wojewoda Śląski.

Załącznik do zarządzenia z dnia 25 maja 1938 r. Nr O. P. II-77/26.

KALENDARZ PRAC.

Data czynności	Kto wykonuje czynność	Władza, do której mają być skierowane prośby, wnioski, sprawozdania	Przedmiot załatwienia
15 kwietnia	nauczyciele szkół powsz.	Inspektoraty Szkolne	Wnoszenie podań o przeniesienia do innych obwodów szkolnych województwa śląskiego.
15 kwietnia	Inspektoraty Szkolne wzgl. Dyrekcje szkół	Urząd Woj. Śl. Wydz. Oświec. Publ.	przedkładanie próśb nauczycieli o przeniesienia do szkół położonych poza terenem województwa śląskiego oraz próśb naucz. szkół średnich i zawodowych o przeniesienie wewnątrz województwa śląskiego.
15 kwietnia	"	"	przedkładanie wniosków o przeniesienie z urzędu ze względów organizacyjnych lub dla dobra służby.
15 kwietnia	"	"	przedkładanie wniosków o przeniesienia nauczycieli w stan nieczynny lub wniosków Inspektoratów Szkolnych (Dyrekcyj) oraz próśb nauczycieli o poddanie badaniu Komisji Lekarskiej.
15 kwietnia	"	"	przedkładanie próśb nauczycieli o udzielenie urlopów (kompetencja Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publ. lub Urzędu Woj. Śląsk.).
30 kwietnia	Inspektoraty Szkolne	Inspektoraty Szkolne	przekazanie podań o przeniesienie do innych obwodów wewnątrz wojew. śląskiego.
30 kwietnia	Inspektoraty Szkolne wzgl. Dyrekcje szkół	Urząd Woj. Śl. Wydz. Oświec. Publ.	przedkładanie próśb o udzielenie zniżek obowiązującego wymiaru godzin nauczania.
15 maja	Dyrekcje szkół średn. ogólnokształcących, zawodowych i Konserwator. Muzyczne	Urząd Woj. Śl. Wydz. Oświec. Publ.	przedkładanie próśb nauczycieli, asystentów, instruktorów, nauczycieli higieny itd. o przedłużenie umów na rok następny.
31 maja	Inspektoraty Szkolne	Urząd Woj. Śl. Wydz. Oświec. Publ.	przedkładanie wszystkich próśb zaopiniowanych o przeniesienie na własną prośbę do innych obwodów szkolnych (wojew. śląskiego) do definitywnego załatwienia przez Urząd Wojewódzki Śląski.
31 maja	Inspektoraty Szkolne		zakończenie prac związanych z przeniesieniami nauczycieli na własną prośbę w tym samym obwodzie szkolnym.
1 lipca	"		termin przeniesień nauczycieli na własną prośbę.
1 lipca	Inspektoraty Szkolne wzgl. Dyrekcje szkół		główny termin przeprowadzenia organizacji roku szkolnego.
31 lipca	Inspektoraty Szkolne		termin zwolnienia nauczycieli tymczasowych.
31 sierpnia	Inspektoraty Szkolne wzgl. Dyrekcje szkół		dodatkowy i ostateczny termin przeprowadzenia ruchu służbowego.

Dodatkowy terminarz.

10 czerwca 1938 r. Załatwienie spraw, nie wykonanych w myśl zarządzenia z dnia 19 marca 1937 Nr O. P. II. 1-77/4.

114.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Warszawa.

Nr II-S-3171/38. Dnia 6 kwietnia 1938 r.

Międzynarodowa korespondencja szkolna młodzieży szkół średnich ogólnokształcących.

Korespondencja uczniów szkół średnich ogólnokształcących z młodzieżą zagraniczną budzi pewne zastrzeżenie pod względem organizacyjnym i merytorycznym. Wobec tego koniecznym jest, żeby czynniki nadzoru szkolnego i dyrektorzy zakładów baczniejszą uwagę zwrócili na to zagadnienie, otaczając ten odcinek życia szkolnego opieką i zbierając obserwacje, dotyczące celowości poczynań w tej dziedzinie. W związku z tym Ministerstwo prosi Kuratorium (Wydział Oświecenia Publicznego, Liceum Krzemienieckie) o przypomnienie nauczycielom języków obcych nowożytnych swego okręgu, aby dokonywali starannego doboru korespondentów spośród młodzieży, pragnącej nawiązać kontakt z młodzieżą zagraniczną. Korespondenci bowiem nie tylko winni wykazać dostateczne opanowanie języka, ale przede wszystkim dawać gwarancję, że potrafią godnie reprezentować Polskę w dziedzinie kontaktów listownych z zagranicą. Nadto nauczyciele powinni prowadzić ewidencję danych, dotyczących wysyłania i odbierania listów, dlatego jest bardzo wskazane, aby wszystkie listy zagraniczne dla młodzieży były doręczane na nazwiska korespondentów pod adresem szkoły (np. N. N. Państwowe Gimn. w .... ul. .... W związku z tym nauczyciele powinni polecić uczniom dokonania zmiany dotychczasowych adresów prywatnych na szkolne, a przy wypełnianiu formularzy zgłoszeń dla nowych korespondentów, jakie rozsyła szkołom Polskie Biuro Międzynarodowej Korespondencji Szkolnej, — podawać jako miejsce doręczenia adres szkoły, a nie adres prywatny ucznia.

O tym Dyrekcje szkół powinny powiadomić również przy sposobności Koła opieki czy Komitety rodzicielskie.

Należy również zwrócić uwagę nauczycielom, że jest rzeczą niedopuszczalną zwracanie się w sprawie nawiązania kontaktu z młodzieżą zagraniczną do instytucji, działających poza granicami Państwa, i przypomnieć, że celom tym służy wyżej wspomniane Polskie Biuro Międzynarodowej Korespondencji Szkolnej.

Dyrektor Departamentu:
(—) Dr M. Pollak.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr OP. IV-210/9. Katowice, dn. 25 kwietnia 1938.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli
w województwie śląskim

do wiadomości oraz ścisłego zastosowania się do zarządzenia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Sprawozdanie dotyczące korespondencji szkolnej młodzieży szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli zechcą Dyrekcje przedłożyć w sprawozdaniach rocznych.

Za Wojewodę:
(—) **Miłosz Sołtys**
p. o. Kierownika Oddziału
Wizytator szkół.

115.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr OP. I-50/66. Katowice, dnia 21 maja 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych
w województwie śląskim.

w sprawie zakazu uprawiania handlu obnośnego w urzędach państwowych.

Urząd Wojewódzki Śląski stwierdza, że zakaz uprawiania handlu obnośnego w lokalach urzędowych i budynkach szkolnych nie jest bezwzględnie przestrzegany.

Powołując się przeto na odnośne zarządzenie tut. Urzędu z dnia 11 czerwca 1931 r. Nr O. P. I-1680 (Dz. Urz. Wydz. Ośw. Publ. nr 7-8 z dnia 15 sierpnia 1931 r. poz. 110) Urząd Wojewódzki Śląski, na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 maja br. Nr B. P. 9018/38 przypomina, że nie należy bezwzględnie zezwalać osobom trudniacym się jakimkolwiek handlem obnośnym na wstęp do lokali urzędowych i budynków szkolnych.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

116.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Nr BP-3162/38. Warszawa, dnia 18 marca 1938 r.

Dodatki służbowe za godziny nadliczbowe.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że zgodnie z wyrażoną w § 1 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10. VIII. 1937 r. o dodatkach służbowych z tytułu zajęć

w godzinach nadliczbowych (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 317) zasadą, dodatek służbowy za godziny nadliczbowe przysługuje za **nauczanie** w godzinach nadliczbowych — a więc za faktyczne udzielanie nauki w wymiarze ponadobowiązkowym.

Kierując się powyższą zasadą należy uznać, że nauczycielom, którym przydzielone zostały godziny nadliczbowe na dany rok szkolny na podstawie ustalonego z góry i zatwierdzonego na cały rok szkolny podziału czynności, a którzy mają przerwy w zajęciach w godzinach nadliczbowych z powodu choroby lub urlopów, nie przysługuje dodatek za godziny nadliczbowe za okres tych przerw. Za słusznością takiej interpretacji cyt. na wstępie rozporządzenia przemawiają postanowienia lit. „e" § 2 tegoż rozporządzenia w myśl których zastępcy chorego lub urlopowanego nauczyciela, mającego przydzielone godziny nadliczbowe, przysługuje dodatek za godziny nadliczbowe, choćby zaczął nauczać w wymiarze ponadobowiązkowym w środku miesiąca. Gdyby stanąć na innym stanowisku, to te dane godziny nadliczbowe opłacane byłyby ze Skarbu Państwa podwójnie, co jest oczywiście niemożliwe.

Jeżeli przerwa w nauczaniu w godzinach nadliczbowych trwa krócej niż 5 miesięcy, nauczycielom, którym przydzielono na cały rok szkolny godziny nadliczbowe, przysługuje dodatek służbowy za miesiące wakacyjne (11 i 12 miesiąc).

Przykład: Nauczyciel ma przydzielone 2 godziny nadliczbowe na rok szkolny 1937/38. Od dnia 16. XI. 1937 r. nauczyciel ten zachorował i nie uczy w godzinach nadliczbowych do 20 lutego 1938 r. Dodatek służbowy przysługuje mu za czas 1. IX. 1937 r. do 15. XI. 1937 r. i od 21. II. 1938 r. do końca roku szkolnego i za dwa miesiące wakacyjne, przy czym jeśli chodzi o okres od 1. XI. 1937 r. do 16. XI. 1937 r. i od 21. II. 38 do 1. III. 1938 r. należność winna być obliczona w sposób przewidziany w lit. „e" § 2 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z 10. VIII. 1937 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 10, poz. 317).

Dyrektor Biura Personalnego:
(—) W. Przybyłowicz.

117.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

Nr. OP. I-50/54. Katowice, dnia 12 maja 1938 r.

Inspektoraty Szkolne i Kierownictwa szkół powszechnych **w województwie śląskim.**

W sprawie pogadanki o zwalczaniu pożarów.

Przypominając tut. zarządzenie z dnia 20 czerwca 1936 r. Nr OP. I-50/133, ogłoszone w Gazecie Urzędowej Wojew. Śląskiego — Dział Administr. Szkolnej Nr 7 z 31. VII. 1936 r. poz. 131, Urząd Wojewódzki poleca, aby we wszystkich szkołach powszechnych przed zakończeniem bieżącego roku szkolnego, zwrócono młodzieży uwagę na niebezpieczeństwo ognia i klęskę pożarów.

Może to nastąpić albo drogą odpowiednio zorganizowanych pogadanek albo też drogą umieszczenia w szkole afiszów bądź ulotek propagandowych lub też napisów zawierających okolicznościowe sentencje. Materiałów do pogadanek dostarczy na bezpośrednie zapotrzebowanie szkół Inspektoratom Szkolnym Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Ośw. Publicznego.

118.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.

Nr OP. I-41/16. Katowice, dnia 22 kwietnia 1938.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich, ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli, oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych
w województwie śląskim

i Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego w Katowicach.

Prośby i zażalenia w sprawach uczniowskich.

W ostatnich czasach napływają pod adresem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Pana Marszałka Śmigłego-Rydza, Pana Prezesa Rady Ministrów, Ministerstw i innych władz prośby względnie zażalenia w sprawach uczniów szkół średnich, dotyczące dopuszczenia do egzaminów, przechodzenia ze szkoły do szkoły, zwolnienie od opłat szkolnych, promocji z klasy do klasy itp.

Urząd Wojewódzki — W. O. P. zwraca uwagę, że podania w sprawach uczniowskich należy kierować do Dyrekcji szkół względnie, o ile Dyrekcje nie są w możności ich załatwić w granicach własnej kompetencji, przesyłać je do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego, Wydział Oświecenia Publicznego przez odnośne Dyrekcje szkół. Zażalenia względnie odwołania od decyzji Dyrekcji kierować należy do Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego — Wydziału Oświecenia Publicznego, który rozstrzyga ostatecznie.

Podania, wnoszone niewłaściwie, będą w przyszłości zwracane petentom celem skierowania ich pod właściwym adresem.

O tym należy powiadomić we właściwy sposób młodzież szkolną i jej rodziców.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

119.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Nr BP-8519/37. Warszawa, dnia 16 lutego 1938 r.

Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego
W Wilnie.

Zaliczanie bezpłatnej praktyki do czasokresu wymaganego do ustalenia.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że w myśl art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r., o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104 z 1932 r., poz. 873), przez pracę nauczycielską, wymaganą do ustalenia, należy rozumieć pracę w szkołach państwowych i publicznych oraz prywatnych, mających pełne lub niepełne prawa szkół państwowych lub publicznych.

Jak z powyższego wynika, przepis ten ma na względzie każdą pracę nauczycielską w wymienionych szkołach, bez względu na charakter stosunku służbowego, na którego podstawie jest pełniona. Podkreśla to również treść art. 9 powołanej ustawy, w której wyraźnie położono nacisk jedynie na faktyczne pełnienie obowiązków służbowych w szkole, bez jakichkolwiek innych zastrzeżeń.

W tym stanie rzeczy Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wyjaśnia, że praktyka nauczycielska, wprowadzona okólnikiem nr 28 z dnia 7 marca 1933 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 2, poz. 38), stanowi pracę w szkołach w rozumieniu art. 8 ust. 3 powołanej ustawy, o ile tylko praktyka ta odpowiada innym postanowieniom tego artykułu, a w szczególności, analogicznie do ust. 4, jeżeli pełniona była w wymiarze co najmniej 14 godzin tygodniowo.

Dyrektor Biura Personalnego
(—) **W. Przybyłowicz.**

Urząd Wojewódzki Śląski
Nr O. P. II-1-84/1. Katowice, dnia 25 lutego 1938 r.

Inspektoratom Szkolnym
w województwie śląskim
do wiadomości i stosowania.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

120.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydz. Ośw. Publ.
Nr OP. I-45/5. Katowice, dnia 20 maja 1938 r.

Inspektoraty Szkolne, Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych, Dyrekcje zakładów kształcenia nauczycieli, oraz Kierownictwa szkół powszechnych i dokształcających zawodowych **w województwie śląskim** oraz Dyrekcja Śląskiego Konserwatorium Muzycznego **w Katowicach.**

w sprawie albumu obrazów Artura Grottgera.

W związku z 75 rocznicą Powstania Styczniowego Towarzystwo Przyjaciół Weteranów 1863 roku wydało album obrazów Artura Grottgera. Całość albumu składa się z trzech cyklów: „Warszawy", Polonii" i „Wojny" — reprodukcji obrazu „Nocturno" i autoportretu. Cena wynosi 54 zł bez oprawy (w oprawie 60 zł).

Celem udostępnienia młodzieży szkolnej i społeczeństwu zapoznania się z obrazami Ar. Grottgera, Towarzystwo zorganizuje lokalne wystawy plansz tego Albumu.

Na podstawie zarządzenia Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 6 maja br. Nr II. W. 3177/38 Urząd Wojewódzki poleca Dyrekcjom (Kierownictwom) szkół, aby oddały bezpłatnie na ten cel lokal szkolny i zainteresowały wystawą Koła Rodzicielskie oraz udostępniły młodzieży szkolnej bez żadnych opłat jej zwiedzanie.

Urząd Wojewódzki zaznacza jednak, że normalny bieg nauki szkolnej nie może być z tego powodu zakłócony. Udział uczniów w wystawach powinien być dobrowolny, oparty na zainteresowaniu i potrzebie poznania arcydzieł Grottgera przez młodzież, która — odnosi się to głównie do środowisk mniejszych — nie miała do tego dotąd sposobności.

Z uwagi na dużą wartość artystyczną wydawnictwa Towarzystwa Przyjaciół Weteranów 1863 roku, szkoły, które nie posiadają reprodukcji obrazów grottgerowskich, mogą nabyć albumy w granicach swoich możliwości budżetowych z funduszów przeznaczonych na pomoce naukowe lub z funduszów opiek rodzicielskich.

Dochód z wydawnictwa albumu i z wystaw jest przeznaczony na ufundowanie domu-schroniska dla wdów po Weteranach 1863 roku.

Adres Towarzystwa Przyjaciół Weteranów 1863 r.: Warszawa, Nowy Świat 35 (Federacja).

Za Wojewodę:
(—) M. Zawidzki,
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

121.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.
Nr SS. 53/49-33.
Warszawa, dnia 25 marca 1938 r.

Do
P. P. Wojewodów,
Przewodniczących Wydziałów Powiatowych,
i Prezydentów Miast.

Ułatwianie uczniom szkół powszechnych stopnia I i II przechodzenia i uczęszczania do szkół wyższego stopnia lub innego typu.

Podając do wiadomości okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 19 lipca 1937 r. II P-4285/37, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podkreśla, że sprawy poruszone w tym okólniku uważa się za szczególnie doniosłe i prosi organa związków samorządowych, jak również władze nadzorcze I i II instancji o

ścisłą współpracę z władzami szkolnymi w kierunku realizacji wytycznych, zawartych w okólniku Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

W szczególności z punktu widzenia zadań związków samorządu terytorialnego w zakresie szkolnictwa doniosłe znaczenie posiada postulat, by t. zw. szkoły zbiorcze zakładane były i utrzymywane w miejscowościach, które mają najdogodniejszą komunikację i do których ludność przybywa najczęściej. Również ważną jest zasada, by każda gmina zbiorowa dążyła do posiadania przynajmniej jednej szkoły stopnia II i III, która mogłaby się stać „szkołą Zbiorczą". Co do zagadnienia kosztów utrzymywania szkół zbiorczych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powołuje się na swoje pismo okólne z dnia 5 września 1936 r. Nr SS. 53/66-1 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. z dn. 10 września 1936 r. Nr 25 poz. 179).

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi również o zwrócenie należytej uwagi na zagadnienia dochodzenia, dowożenia i pobytu uczniów w miejscowościach posiadających szkoły wyższego typu oraz związane z tymi zagadnieniami sprawy komunikacyjne, jak również sprawy stypendiów itp. Co się tyczy sprawy douczania — organa związków samorządowych winny zarówno rozwinąć własną działalność, jak i pobudzać inicjatywę społeczną.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nadmienia, że co się tyczy pomocy dla wybitnie zdolnych dzieci rolników — pozostają w mocy wszystkie dotychczas wydane zarządzenia i wytyczne.

(—) Korsak,
Podsekretarz Stanu.

122.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publicznego.

Nr OP. I-54/3. Katowice, dnia 20 maja 1938 r.

KOMUNIKAT

o wakacyjnych kursach wychowania fizycznego dla nauczycieli szkół powszechnych w 1938 roku.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w czasie tegorocznych wakacyj letnich sześć kursów wychowania fizycznego dla nauczycieli (lek) szkół powszechnych. Kursy te odbędą się w dwóch terminach w miejscowościach, które ze względu na korzystne warunki klimatyczne i lokalowe zapewniają nie tylko dobre zrealizowanie programu kursu, lecz także przyjemne spędzenie czasu wolnego poza pracą wyszkoleniową.

Organizacja kursów jest następująca:

a) w Wolsztynie (wojew. poznańskie) odbędą się dwa kursy w terminach od 3 do 30 lipca i od 1 do 28 sierpnia rb. pod kierunkiem okręgowego wizytatora szkół p. w. Sikorskiego. Kursy te są przeznaczone przede wszystkim dla okręgów szkolnych poznańskiego i pomorskiego oraz wojew. śląskiego, jakkolwiek są dostępne także dla nauczycielstwa z całej Polski. Kursy organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Poznańskiego;

b) w Andrychowie (woj. krakowskie) odbędą się dwa kursy w terminach od 23 czerwca do 23 lipca i od 25 lipca do 20 sierpnia r. b. pod kierunkiem okręgowej wizytatorki szkół p. H. Olszewskiej. Kursy te są przeznaczone przede wszystkim dla okręgów szkolnych warszawskiego, krakowskiego i lwowskiego, jakkolwiek dostępne są także dla nauczycielstwa z całej Polski. Kursy organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego;

c) w Puławach (wojew. lubelskie) odbędą się dwa kursy w terminach jak w Andrychowie pod kierunkiem okręgowego instruktora w. f. p. J. Mazia. Kursy te są przeznaczone przede wszystkim dla okręgów szkolnych lubelskiego, wołyńskiego, brzeskiego i wileńskiego, jakkolwiek dostępne są także dla nauczycielstwa z całej Polski. Kursy organizuje Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego.

Kandydaci na kursy powinni się zgłaszać do tego Kuratorium, które organizuje kurs, za pośrednictwem swoich inspektorów szkolnych, przy czym o przyjęciu decyduje wcześniejsze zgłoszenie. Liczebność grup ze względów organizacyjnych jest ograniczona i w razie większej liczby zgłoszeń nie wszyscy będą przyjęci.

Uczestnicy wraz z zawiadomieniem o przyjęciu otrzymają zaświadczenie, upoważniające do nabycia biletu kolejowego ze zniżką 75% do miejsca kursu i z powrotem. Uczestnicy na kursie opłacają za czterotygodniowy pobyt wraz z mieszkaniem i wyżywieniem 85 zł. Obowiązani są przywieźć kompletny kostium ćwiczebny, a to: białą trykotową koszulkę, czarne lub granatowe spodenki płócienne, pantofle na miękkiej podeszwie i kostium pływacki. Pożądane jest przywiezienie długich spodni treningowych, umożliwiających odbywanie ćwiczeń polowych i wycieczek.

Kursy tegoroczne zorganizowane są jako kursy na poziomie stopnia pierwszego, ułatwią one prowadzenie wychowania fizycznego w szkole powszechnej, a ponadto dadzą wstępne przygotowanie do kursów stopnia II i III, które będą organizowane dla absolwentów kursów tegorocznych w latach następnych. Kończący trzy kursy na poziomie stopni I, II i III otrzymają sumę wiadomości potrzebną do złożenia egzaminu w charakterze eksterna w zakresie w. f. Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Podając do wiadomości wyżej wymieniony komunikat, Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publiczn. zachęca nauczycielstwo do wzięcia udziału w ogłoszonych kursach, w szczególności w kursach w Wolsztynie, i zawiadamia, że podania o przyjęcie na kurs należy nadsyłać

do **dnia 3 czerwca br.** do właściwego Kuratorium Okręgu Szkolnego z dołączeniem o ile chodzi o kursy w Wolsztynie, kwoty 10 zł przekazem pocztowym tytułem wpisowego oraz z wyraźnym zaznaczeniem, w którym terminie (t. j. od 3 do 30 lipca lub od 1 do 28 sierpnia) ma zamiar zgłaszający(a) się odbyć kurs. Równocześnie należy podać dokładny adres oraz numer legitymacji służbowej względnie dowodu osobistego.

Za Wojewodę:
(—) **M. Zawidzki,**
Naczelnik Wydziału Oświecenia Publicznego.

123.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O. P. II-93/C/4. Katowice, dnia 2 maja 1933 r.

Urząd Wojewódzki Śląski — Wydział Oświecenia Publicznego ogłasza

KONKURS

na stanowisko **kierownika publicznej** szkoły powszechnej nr 4 w **Chropaczowie** w powiecie świętochłowickim.

Podania należycie poparte dokumentami należy wnosić drogą służbową do Inspektora Szkolnego w Chorzowie w terminie 8 tygodniowym od daty niniejszego numeru Gazety Urzędowej Województwa Śląskiego.

Za Wojewodę:
(—) **Inż. Knichowiecki,**
p. o. Kierownika Oddziału
wizytator szkół.

124.

RUCH SŁUŻBOWY

w szkołach w województwie śląskim za miesiąc kwiecień 1938 r.

Mianowania:

Wojewoda Śląski mianował:

a) w szkolnictwie powszechnym:
1. Grelaka Antoniego, kierownikiem Publ. Szkoły Powszechnej w Istebnej z dniem 1. IV. 1938 r.

b) w szkolnictwie średnim ogólnokształcącym:
1. Mgr Cebulankę Stefanię, nauczycielką Państw. Gimnazjum w Mysłowicach z dniem 1. IV. 1938 r.
2. Ks. Daniela Stanisława, nauczycielem Państw. Gimnazjum w Mysłowicach z dniem 1. IV. 1938 r.
3. Mgr Kalicińską Zofię, nauczycielką Państw. Gimnazjum w Mysłowicach z dniem 1. IV. 1938 r.
4. Mgr Szafrańcównę Rozalię, nauczycielką Państw. Gimnazjum w Mysłowicach z dniem 1. IV. 1938 r.
5. Dr Zarembę Jana nauczycielem Państw. Gimnazjum w Mysłowicach z dniem 1. IV. 1938 r.;

c) w szkolnictwie zawodowym:
1. Mgr Płonkę Henryka, nauczycielem Śląskich Technichnych Zakładach Naukowych w Katowicach z dniem 1. IV. 1938 r.,

Inspektorowie Szkolni mianowali w szkołach powszechnych:
1. Smolca Adama, nauczycielem Publicznej Szkoły Powszechnej Nr 1 w Pszczynie z dniem 1. IV. 1938 r.,
2. Szewczykównę Edytę nauczycielką Publ. Szkoły Powsz. w Łagiewnikach Wielkich z dniem 1. IV. 1938 r.

Wojewoda Śląski przeniósł w stan spoczynku:
1. Górniakównę Ewę, nauczycielkę Publ. Szkoły Powsz. Nr 4 w Lipinach Śląskich z dniem 30. IV. 1938 r.,
2. Michniakównę Stefanię, nauczycielkę Publ. Szkoły Powszechnej Nr 1 w Piekarach Śląskich z dniem 30. IV. 1938 r.

Inspektor Szkolny zwolnił wskutek zawarcia związku małżeńskiego:
1. z Kotlarskich Maronową Antoninę, nauczycielkę Publ. Szkoły Powszechnej Nr 1 w Świętochłowicach z dniem 31 marca 1938 z 12 mies. odprawą.

125.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.
Nr O. P. I. 50/11. Katowice, dnia 11 maja 1938 r.

KOMUNIKAT

o ulgach w opłatach egzaminacyjnych dla nauczycieli — kandydatów na kierowców pojazdów mechanicznych.

Urząd Wojewódzki Śląski podaje do wiadomości, że Automobilklub Polski przyznał nauczycielom państwowych szkół dalsze ulgi w opłatach egzaminacyjnych, obniżając taksę do 50%.

Ulg tych udzielać będą dla wszystkich nauczycieli szkół państwowych i prywatnych (ci ostatni korzystają ze zniżki 25% wzgl. 33%) biura prowincjonalne Automobilklubu Polski po przedstawieniu pisemnego zaświadczenia Dyrekcji szkoły, stwierdzającego, że kandydat jest funkcjonariuszem państwowym, a uzyskanie prawa jazdy jest mu potrzebne do celów służbowych. Analogiczne zaświadczenia wystawiać mogą Dyrekcje szkół prywatnych dla swoich nauczycieli, stwierdzając w nich, że nauczyciele ci prowadzą z ramienia szkoły akcję motoryzacyjną.

126.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Ośw. Publ.

KOMUNIKAT

o krajowej wystawie lotniczej we Lwowie.

W czasie od dnia 29 maja do 29 czerwca b. r. odbędzie się we Lwowie Krajowa Wystawa Lotni-

cza z okazji 20-lecia lotnictwa polskiego, XV-lecia istnienia L. O. P. P. i X-lecia polskiego lotnictwa sportowego.

Zadaniem Wystawy jest zilustrowanie znaczenia lotnictwa i jego zastosowania, oraz przedstawienie dotychczasowych prac lotniczych w Polsce, celem spopularyzowania lotnictwa wśród najszerszych warstw społeczeństwa.

Krajowa Wystawa Lotnicza obejmuje następujące działy:

I. ogólny, obrazujący rozwój lotnictwa, jego zastosowanie i wszelkie przejawy życia lotniczego (historia lotnictwa, stan i zastosowanie lotnictwa, organizacje lotnicze, filatelistyka lotnicza, fotografia lotnicza, sztuka i plastyka lotnicza, elektryczność na usługach lotnictwa, przyziemia lotnicze, meteorologia, oraz kartografia lotnicza).
II. LOPP, zawierający dorobek ogólny, jak też rozwój poszczególnych Okręgów i ich prace terenowe (organizacja, propaganda, lotnictwo i oplg), ośrodek propagandowy.
III. Lotnictwo wojskowe, opl i opg.
IV. Przemysł lotniczy (płatowce, szybowce, balony, silniki, sprzęt pomocniczy).
V. Komunikacja lotnicza.
VI. Sport i turystyka lotnicza.
VII. Nauka, doświadczenia, badania i nauczanie w lotnictwie.
VIII. Prasa i literatura lotnicza.

W ciągu trwania Krajowej Wystawy Lotniczej we Lwowie będą organizowane wielkie imprezy lotnicze, jak meetingi, zloty gwiaździste, pokazy w locie samolotów i szybowców, masowe skoki spadochronowe, pokazy modelarskie, zlot młodzieży, oraz imprezy teatralne, festivale, zawody balonów i inne.

Wszelkich informacji i wyjaśnień w sprawie organizowania wycieczek i zwiedzania Wystawy lotniczej udziela Zarząd Okręgu Wojewódzkiego LOPP we Lwowie przy ul. Podleskiego 1.

127.

Kurs Wiedzy o Gdańsku w lecie roku bieżącego w Gdyni.

Kolegium Międzynarodowych Wykładów Akademickich im. Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Gdyni i Towarzystwo Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku urządzają w Gdyni w czasie **od 26 czerwca do dnia 8 lipca b. r.** kurs wiedzy o Gdańsku pod kierownictwem Rektora Kolegium prof. Dra Tadeusza Hilarowicza, obejmujący całokształt wiadomości, dotyczących Gdańska. Program kursu obejmuje następujące przedmioty: Teren W. M. Gdańska. Rozmieszczenie nazwisk polskich na terenie W. M. Gdańska. Pomorze Gdańskie do roku 1308. Dzieje Gdańska w XIV i XV wieku. Gdańsk w wieku XVI. Gdańsk w wieku XVII. Dzieje Gdańska w wieku XVIII (do rozbiorów). Gdańsk podczas rozbiorów i kongresu wiedeńskiego. Gdańsk w XIX wieku. Polskość w dawnym Gdańsku. Dzieje floty polskiej w XVI i XVII wieku. Wojsko polskie nad Bałtykiem w epocie Napoleońskiej. Prawne położenie Gdańska w dawnej Polsce. Handel Gdańska w historycznym rozwoju. Utworzenie W. M. Gdańska. Przemysł artystyczny, sztuka i zabytki w Gdańsku (z wycieczką). Gdańsk w literaturze polskiej. Życie kulturalne ludności polskiej w W. M. Gdańsku. Życie gospodarcze W. M. Gdańska. Szkolnictwo polskie na terenie W. M. Gdańska. Organizacja społeczeństwa polskiego na terenie W. M. Gdańska. Prawna sytuacja W. M. Gdańska. Sprawy celne na terenie W. M. Gdańska. Port Gdański. Wyniki współpracy portów Gdańskiego i Gdyńskiego.

Kurs przeznaczony jest dla młodzieży szkół wyższych, urzędników państwowych i samorządowych, nauczycielstwa i działaczów społecznych. Kierownictwo kursu zapewni uczestnikom kursu na ich życzenie mieszkanie z utrzymaniem w Gdyni w cenie około 4 zł dziennie. Opłata za cały kurs wynosi 10 zł, dla młodzieży szkół wyższych zł 5,—. Zgłoszenia uczestników kursu należy nadsyłać na ręce sekretarki kursu p. Haliny Szymańskiej, Warszawa 12, ul. Fałata 2 m. 32, przy czym w zgłoszeniu, oprócz dokładnych danych osobistych, należy podać czy zgłaszający się życzy sobie zarezerwowanie dla niego w Gdyni pomieszczenia wraz z utrzymaniem, względnie samego pomieszczenia.

128.

KOMUNIKAT

o Liceum Lotniczym — Państwowej Szkoły Technicznej Lotniczo-Samochodowej w Warszawie.

W Warszawie powstało Liceum Lotnicze — Państwowa Szkoła Techniczna Lotniczo-Samochodowa, do której o przyjęcie ubiegać się mogą absolwenci szkół średnich (mała względnie duża matura) po złożeniu egzaminu konkursowego z nieprzekroczonym 19 rokiem życia dla kandydatów przed odbyciem obowiązkowej służby wojskowej, lub starszych po odbytej służbie wojskowej.

Opłata szkolna wynosi zł 180.— rocznie.

Podania należy składać bezpośrednio pod adresem Szkoły (Warszawa, ulica Wołoska 86) w miesiącach maju i sierpniu.

Egzaminy konkursowe odbędą się:
I — w drugiej połowie czerwca,
II — w pierwszej połowie września.

129.

Urząd Wojewódzki Śląski
Wydział Oświecenia Publ.
Nr OP. I-41/22. Katowice, dnia 11 maja 1938 r.

Komunikat o usunięciu ze szkół.

Urząd Wojewódzki zawiadamia, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego decyzją z dnia 12 kwietnia 1938 r. Nr III P-

1592/38 usunęło ze szkół b. ucznia szkoły rzemiosł T-wa Dostarczania Pracy Żydom w Warszawie **Majera Zalcmana,** urodzonego 15 maja 1920 r. w Rykach, pow. garwoliński, syna Eli-Mojszy i Jochwet z Rozenblumów.

Uczeń ten nie może być przyjęty do jakiejkolwiek szkoły na całym obszarze Rzeczypospolitej ani też dopuszczony do jakiegokolwiek egzaminu bez zezwolenia Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Za Wojewodę:
(—) **Mgr Mieczysław Gajer,**
p. o. Kierownika Oddziału I Ogólnego
Referendarz.

130.

Komunikaty Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego o kursach i obozach letnich organizowanych dla nauczycielstwa w bieżącym roku.

Nauczycielskie obozy wodne nad jeziorem Narocz

Komisja Wycieczkowa Kuratorium Okręgu Szkolnego Wileńskiego w celu umożliwienia racjonalnego spędzania wakacyj letnich dla nauczycielstwa i pracowników oświatowych organizuje w okresie wakacyj letnich roku bież. w lokalu Szkolnego Schroniska Wycieczkowego na jeziorem Narocz (największe jezioro w Polsce)

nauczycielskie wypoczynkowe obozy wodne.

Schronisko położone jest nad samym brzegiem jeziora i wokół otoczone jest lasami sosnowymi, posiada budynek mieszkalny z pomieszczeniem w dużych salach i pokojach, z werandami z widokiem na jezioro, świetlicę, radio i telefon, oraz osobny budynek gospodarczy z kuchnią i jadalnią. Własna na miejscu elektrownia.

Przy schronisku jest plaża, basen do pływania, boisko do gier sportowych, plac tenisowy, kajaki, łodzie i żaglówki.

Odbywać się będzie w kompletach codzień rano gimnastyka, organizowane będą gry sportowe: siatkówna, koszykówna, tenis i nauka pływania, pod kierownictwem wykwalifikowanych instruktorów (rek).

Dojazd do stacji kolejowej Narocz (bocznica na linii Wilno — Królewszczyzna). Od stacji do schroniska 5 min. drogi. Czas przejazdu koleją z Wilna 5 godz., autobusem 3 godziny.

Dla ułatwienia wzięcia udziału większej ilości osób ustala się następujące okresy korzystania:

I okres: 4. VII do 16. VII rb. (13 dni)
II okres: 18. VII do 30. VII rb. (13 dni)
III okres: 1. VIII do 13. VIII rb. (13 dni)
IV okres: 16. VIII do 28. VIII rb. (13 dni)

Ryczałtowa opłata za korzystanie z jednego okresu wynosi 6 zł wpisowe i 30 zł (trzydzieści złotych) za koszta mieszkania w sali i utrzymanie całkowite (posiłki trzy razy dziennie: śniadanie, obiad i kolacja).

Opłacający ryczałtowo za cały okres — korzystają bezpłatnie codzień: z 1 godziny gimnastyki, 1 godziny nauki jazdy kajakiem, 1 godziny nauki pływania i 2 godziny zespołowych gier sportowych.

Można zapisywać się na jeden okres, bądź też na kilka, podając dokładnie, z których okresów chce się korzystać.

Osoby, które chcą spędzić lato nad jeziorem Narocz, muszą przesłać w terminie do 10. VI. 1938 zgłoszenie do Komisji Wycieczk. Kur. Okr. Szk. w Wilnie, ul. Wolana 10, oraz wpłacić za pośrednictwem P. K. O. na Nr 700.002 (konto Komisji Wycieczkowej K. O. S. Wil.) jednocześnie wpisowe po 6 zł za każdy okres.

Przyjeżdżając nad Narocz, należy przywieźć ze sobą 2 prześcieradła, koc i poduszkę.

Opłatę za utrzymanie i mieszkanie uiszcza się jednorazowo zgóry w pierwszym dniu pobytu w schronisku.

W razie wcześniejszego wyjazdu przy opłatach ryczałtowych nie zwraca się żadnej należności.

Do zgłoszenia należy dołączyć znaczek na 25 gr na odpowiedź, oraz dowód wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.). Przesłane zgłoszenia bądź zapytania bez znaczka za 25 gr pozostaną bez odpowiedzi.

Uczestnicy(czki) obozów wodnych przy przejazdach korzystają ze zniżki z ulgą w wysokości 66%. Zaświadczenie wydane na zniżkę uprawnia do wykupienia biletów ulgowych bezpośrednio na stacji kolejowej.

Celem zapewnienia całkowitego bezpieczeństwa dla osób przybywających nad jezioro Narocz, Kuratorium określiło miejsce dla jazdy kajakami i łodziami żeglarskimi oraz ustaliło całodzienne dyżury ratowniczej łodzi motorowej.

2. Nauczycielski kurs żeglarski nad jeziorem Narocz.

Komisja Wycieczkowa Kuratorium Okr. Szk. Wil. organizuje kurs żeglarski:

1) w czasie od 4 lipca do 30 lipca r. b.;
2) w czasie od 2 sierpnia do 27 sierpnia r. b.

Kurs organizowany będzie w dwu grupach: męskiej i żeńskiej o dwu stopniach, dla zaawansowanych w żeglarstwie i osobno dla początkujących.

Program kursu obejmuje: codzienną gimnastykę, wiosłowanie w kajakach, pływanie, żeglarstwo i zespołowe gry sportowe.

Zakwaterowanie i utrzymanie w szkolnym schronisku wycieczkowym nad jeziorem Narocz, dojazd do st. kol. Narocz (bocznica na linii Wilno-Królewszczyzna) od stacji do schroniska 5 min. drogi. Opłata za utrzymanie i mieszkanie w czasie kursu 60 zł i wpisowe — 12 zł za korzystanie z taboru żeglarskiego i na koszta organizacyjne kursu.

Wpisowe należy wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na Nr 700.002, na konto Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil.

Zgłoszenia wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesyłać bezpośrednio do Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil., ul. Wolana 10, w terminie do 10 czerwca rb.

Uczestnicy (czki) przy przejazdach korzystają ze zniżki w wysokości 66% ulgi kolejowej.

Zaświadczenie wydane na zniżkę 66% uprawnia do wykupienia biletu ulgowego bezpośrednio na stacji kolejowej.

3. Wycieczki krajoznawcze po wojew.: wileńskim, nowogrodzkim i białostockim.

Komisja Wycieczkowa Kuratorium Okr. Szk. Wil. w Wilnie organizuje wycieczki:

1) w czasie od 3 do 23 lipca rb. i
2) w czasie od 3 do 23 sierpnia rb.

Program zwiedzania obejmuje: Wilno, Żułów, Narocz, Brasław, Troki, Druskienniki, Grodno, Augustów, Serwy, Suwałki, Wigry, Nowogródek, Szlakiem Mickiewiczowskim, Czombrów, Worończa, Tuhanowicze, Horodyszcze do Switezi, a następnie Mir i Nieśwież.

Punkt zborny wycieczki w Wilnie, Szkolne Schronisko Wycieczkowe, ul. Królewska, ogród pobernardyński, zakończenie wycieczki w Stołpcach.

Przejazdy w czasie wycieczki odbywać się będą głównie koleją, a poza tym autobusem, statkiem i końmi. Piesze przemarsze nie przewidziane.

Koszta utrzymania, noclegów i zwiedzania wynoszą 60 zł; koszt przejazdu z Wilna po przez wymienione miejscowości do Stołpców 30 zł oraz wpisowe 10 zł na ogólne koszta organizacyjne. Ogólny koszt wycieczki 100 zł.

Wpisowe należy wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na Nr 700.002, na konto Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil.

Zgłoszenia wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesyłać bezpośrednio do Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil., ul. Wolana 10, w terminie do 10 czerwca rb.

Uczestnicy (czki) przy przejazdach korzystają ze zniżki w wysokości 66% ulgi kolejowej.

Zaświadczenie wydane na zniżkę 66% uprawnia do wykupienia biletu ulgowego bezpośrednio na stacji kolejowej.

4. Kurs nauczycielski żeglarski w Trokach.

Komisja Wycieczkowa Kuratorium Okr. Szk. Wil. organizuje Kurs Żeglarski:

1) w czasie od 5 lipca do 25 lipca rb.;
2) w czasie od 5 sierpnia do 25 sierpnia rb.

Kurs organizowany będzie w dwu grupach: męskiej i żeńskiej.

Program Kursu obejmuje: codzienną gimnastykę, wiosłowanie w kajakach, pływanie, żeglarstwo i zespołowe gry sportowe.

Zakwaterowanie i utrzymanie w lokalu Liceum Pedagogicznego. Dojazd do St. Wilno, albo Landwarów, a następnie autobusem do Trok. Opłata za utrzymanie i mieszkanie w czasie kursu — 50 zł i wpisowe 12 zł — za korzystanie z taboru żeglarskiego i na koszta organizacyjne kursu.

Wpisowe należy wpłacać za pośrednictwem P. K. O. na Nr 700.002, na konto Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil.

Zgłoszenia wraz z dowodem wpłacenia wpisowego (odcinek P. K. O.) należy przesyłać bezpośrednio do Komisji Wycieczkowej K. O. Szk. Wil., ul Wolana 10, w terminie do 10 czerwca br.

Uczestnicy (czki) przy przejazdach korzystają ze zniżki w wysokości 66% ulgi kolejowej.

Zaświadczenie wydane na zniżkę 66% uprawnia do wykupienia biletu ulgowego bezpośrednio na stacji kolejowej.

131.

KOMUNIKAT O WYDAWNICTWACH

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki dla szkół zawodowych:

Chołoniewska Kamilla. Gospodarstwo domowe i racjonalne żywienie. Wydanie II. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1937 — jako książkę do bibliotek nauczycielskich w szkołach gospodarczych. (Nr III PU — 146/37).

„Jak powstaje żelazo i stal" opracowaną przez Poradnię Stosowania Żelaza (Katowice, ulica Lompy 14). Nakład Książnicy - Atlas, Lwów — Warszawa. Cena 2 zł — jako książkę do bibliotek nauczycielskich i uczniowskich przede wszystkim szkół zawodowych działu metalowego wszelkich stopni i szkół dokształcających dla metalowców, poza tym i do bibliotek innych szkół przemysłowych. (Nr III PU — 233/38).

Ministerstwo W. R. i O. P. zatwierdziło do użytku szkolnego następujące książki i pomoce szkolne dla szkół powszechnych, średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Podręczniki szkolne:

Schütze O. Übungen zur deutschen Rechtschreibung und Sprachpflege, V. Schuljahr. Lwów. 1937 — do użytku szkolnego, jako podręcznik ortografii i nauki o języku w 5 kl. szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-15167/37).

Schütze O. Mein Lesebuch für die V Klasse der Volksschulen. Lwów 1937 — do użytku szkolnego jako wypisy dla klasy V szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-15360/37).

Schütze O. Übungen zur deutschen Rechtschreibung und Sprachpflege, III. Schuljahr. Lwów. 1937 — do użytku szkolnego, jako podręcznik ortografii i nauki o języku w 3 kl. szkół powszechnych z niemieckim językiem nauczania. (Nr II Pr-15168/37).

Książki pomocnicze dla uczniów:

Arct M. Mały słownik wyrazów obcych. Nowa pisownia. Wydanie nowe. Nakład M. Arcta, Warszawa, do użytku w szkołach powszechnych, gimnazjach i liceach. (Nr II Pr-14328/37).

Eutropius. Breviarium ab urbe condita. Wydał R. Ganszyniec. Teksty Filomaty Nr 40a. Wydawnictwo Fi-

lomaty. Lwów. 1937 — dla uczniów w liceach ogólnokształcących wydziału klasycznego i humanistycznego. (Nr II Pr-15630/37).

Kalina P. Nowy słownik podręczny niemiecko - polski i polsko - niemiecki. z wymową fonetyczną. Część pierwsza: Niemiecko - polska. Część druga: Polsko-niemiecka. Składy Główne: Gebethner i Wolff. Warszawa oraz Dom Książki Polskiej. Warszawa — dla uczniów w gimnazjach i liceach ogólnokształcących. (Nr II Pr-15152/37).

Książki do bibliotek uczniowskich:

Contes et légendes de France. Opracowała K. Zgleczewska. Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów. 1937 — dla uczniów szkół średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15350/37).

Dobrowolski A. B. Męczennicy Polarni. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych, Lwów 1937 — dla uczniów szkół średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15352/37).

Dybczyński T. W poprzek Sybiru. Powieść podróżnicza. Wyd. II. Nakład Państwowego Wydawn. Książek Szkolnych. Lwów, 1937 — dla uczniów gimnazjum. (Nr II Pr-15197/37).

Gordziałkowski H. Czarny sen. Przygody i przeżycia w Kongo Belgijskim. Dookoła ziemi. Biblioteczka geograficzno-podróżnicza. T. 7. Wydawnictwo Książnicy-Atlas. Lwów—Warszawa — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15364/37).

Korso S. Przez trzy oceany. Notatki z podróży „Daru Pomorza“ dookoła świata. Wydawnictwo Ligi Morskiej i Kolonialnej. Warszawa 1036 — w szkołach średnich i ogólnokształcących. (Nr II Pr-15364/37).

Leitgeber B. Kopenhaga. Klucz Bałtyku. II wydanie. Biblioteczka Bałtyku. Wydawnictwo Instytutu Bałtychkiego. Toruń 1935 — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15148/37).

Manteuffel J. Książka w starożytności. Nakład Państw. Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1937 — dla liceum. (Nr II Pr-15193/37).

Ostrowski W. W skale i lodzie. Nakładem Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1937 — dla młodzieży powyżej lat 14. (Nr II Pr-15314/37).

Rybczyński M. Wisłą od źródeł do morza. Drogi wodne i porty. Pod redakcją A. Karpowicza. Biblioteka Fizyczna. Nakładem Państwow. Wydawnictwa Książek Szkolnych. Lwów 1937 — w szkołach średnich ogólnokształcących dla młodzieży od lat 12. (Nr II Pr-15203/37).

Schiller F. Ballady. Przekłady wybrał i przejrzał A. Tom. Lwowski Instytut Wydawniczy. Lwów—Warszawa. 1937 — dla uczniów liceum ogólnokształcącego. (Nr II Pr-15782/37).

Słowniczek morski. Z przedmową A. Brücknera. Biblioteczka Bałtycka. Wydawnictwo Instytutu Bałtyckiego. Toruń 1935 — w szkołach średnich ogólnokształcących. (Nr II Pr-15149/37).

Znamierowski Cz. Wiadomości elementarne o państwie. Biblioteka Wiedzy i Życia. Tom II. Warszawa 1934 — dla gimnazjum i liceum. (Nr II Pr-13002/34).

Książki do bibliotek uczniowskich dla szkół z niemieckim językiem nauczania.

Almeida E. Urwaldgeisterchen. D. Gundert Verlag. Stuttgart 1927 — dla dzieci od lat 12. (Nr Pr-15443/37)

Batzer M. Mohrle. D. Gundert Verlag Stuttgart 1931 — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15405/37).

Batzer M. Der Rosenbub. D. Gundert Verlag. Stuttgart 1930 — dla dzieci od 10—14 lat. (Nr II Pr-15415/37).

Bergengruen W. Zwieselchen und Toru-Me. K. Thienemanns Verlag in Stuttgart — dla dzieci od 11 do 13 lat. (Nr II Pr-15397/37).

Bergengruen W. Zwieselchen im Warenhaus. K. Thienemanns Verlag. Stuttgart — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15419/37).

Bergengruen W. Zwieselchen im Zoo. K. Thienemanns Verlag, Stuttgart — dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15431/37).

Berthold H. Luana. D. Gundert Verlag, Stuttgart 1925 dla dzieci do lat 10. (Nr II Pr-15438/37).

Beumelburg: Preussische Novelle — Langen - Müller, München — dla młodzieży w wieku od 14. (Nr II Pr-14779/36).

Bossert H. Kiku San's Spiegel. D. Gundert Verlag, Stuttgart 1927 — dla dzieci do lat 12. (Nr II Pr-15436/37).

Donat Fr. An Lagerfeuern deutscher Vagabunden in Südamerika. Strecker — Schöder, Stuttgart dla młodzieży od lat 16. (Nr II Pr-14779/36).

Ernst P. Erdachte Gespräche. A. Langen (G. Müller) München — dla młodzieży szkół średnich tylko powyżej lat 16. (Nr II Pr-15496/37).

Eiper P. Tiere sehen dich an, Köhler, Minden — dla młodzieży od lat 10. (Nr II Pr-14779/36)..

Ewing H. Zwei Heinzelmännchen. D. Gundert Verlag, Stuttgart — dla dzieci do lat 12. (Nr II Pr-15421/37).

Faber K. Das Gold am Krähenfluss. K. Thienemanns Verlag, Stuttgart — dla dzieci od 12 do 16 lat. (Nr II Pr-15430/37).

Faber K. Im wildesten Patagonien. K. Thienamanns Verlag in Stuttgart — dla chłopców od lat 13—16. (Nr II Pr-15443/37).

Frohnmayer L. Hansi. D. Gundert Verlag Stuttgart. 1925 — dla dzieci w wieku od lat 11—13. (Nr II Pr-15400/37).

Wydawnictwa Państwowego Wydawnictwa Książek Szkolnych.

Artur Górski. Ku czemu Polska szła. Wydanie czwarte. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938 r. Str. 280. Cena zł 5.—.

Nowe wydanie książki Artura Górskiego nie różni się zasadniczo od wydań poprzednich.

„Pomimo nowego naszego położenia dziejowego — pisze autor w przedmowie — pozostawiam pracę niniejszą, kończącą się na Sobieskim, w jej dawnym ujęciu. Ma ona charakter historycznego memento — i taką niech pozostanie. Jej wiara w polskość, pełna nadziei, w czasach burzy dziejowej, która gięła dęby ku ziemi i u wielu Polaków nadłamywała nadzieje, ta jej ufność w wyższy porządek rzeczy i w polską na świecie zasługę, osłania wystarczająco ową gorzkość, jaką ma w sobie zaduma nad katastrofą rozbio-

rów, nad dochodzeniem jej przyczyn. Wszystkie te przyczyny, chociażby czysto zewnętrzne, załamywać się muszą w końcu w jakiś sposób w psychice odnośnych pokoleń, w niej znajdują swój odpór albo swego ślepego sprzymierzeńca. Warsztat doświadczalny, jakim jest przeszłość historyczna, winien być wykorzystany w tym kierunku, aby na przyszłość zrzucić z siebie ciężar fatalności, które w mrocznych zaułkach tej psychiki zbiorowej uwiły sobie swoje gniazdo. Na tym polega wychowanie przez historię. Jest to połowa jego zadań: wiedzieć, czego nie czynić, czego wystrzegać się. Druga ważniejsza połowa, mianowicie wiedzieć, co czynić, związana jest ze świadomością wielkich przeznaczeń, związanych z indywidualnością narodu."

Na podkreślenie zasługuje szata zewnętrzna książki,

Stefan Papée: Ignacy Mościcki. Państw. Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 54+2 nlb. Cena zł 0,50.

Życiorys Prezydenta Rzeczypospolitej skreślony przez dr Papéego składa się z sześciu rozdziałów: Z pracowni uczonego na królewski zamek, Najstarszy Piłsudczyk, Plon dziesięciolecia p. Prezydenta Rzeczypospolitej, Profesor Ignacy Mościcki jako uczony, Prace i dni pana Prezydenta. Jedna jest matka Rzeczpospolita Polska. W zakończeniu podaje autor bibliografię przedmiotu.

Książka przeznaczona dla najszerszych kół czytelniczych, w pierwszym rzędzie dla młodzieży szkolnej, pisana jest popularnie, żywo i zajmująco.

Wacław Sieroszewski: Józef Piłsudski. Wydanie drugie. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938 r. Str. 51. Z portretem J. Piłsudskiego. Cena zł 0,50.

Szczery sentyment i zrozumienie, z jakim opisuje autor trudny żywot Wielkiego Marszałka oraz walory literackie życiorysu czynią z tej książki piękną lekturę dla najszerszych mas, a przede wszystkim dla młodzieży szkolnej.

Kazimierz Czachowski: Wacław Sieroszewski. Życie i twórczość. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 152+ 2 nlb. Z portretem W. Sieroszewskiego. Cena zł 2,50.

Książka składa się z 16 rozdziałów, z których pierwszy ma charakter wstępu. Omawia w nim autor rozwój powieści egzotycznej w Europie i w Polsce od czasów Robinsona do Sieroszewskiego, poświęcając szczególną uwagę polskiej literaturze syberyjskiej.

Rozdziały następne zawierają charakterystykę pism autobiograficznych pisarza oraz zwięzły jego życiorys do chwili aresztowania w r. 1878, pobyt w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej, życie i twórczość Sieroszewskiego na wygnaniu, powrót z wygnania i twórczość literacką w kraju, aresztowanie w r. 1900 i pobyt na Dalekim Wschodzie, twórczość w okresie jej największego rozkwitu, charakterystykę Sieroszewskiego jako marinisty, rzuconą na szersze tło motywów morskich w literaturze polskiej, żołnierską i polityczną działalność pisarza w Legionach Polskich oraz pracę jego na polu organizacji życia literackiego w Polsce Niepodległej, wreszcie twórczość jego w okresie powojennym.

Fiuczek M.: Maszyny elektryczne. Cz. II. Silniki asynchroniczne. Biblioteka Wiedzy Zawodowej 2. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1937. Str. 99 + 3 nlb. Cena zł 1,35.

Książeczka ta stanowiąca część drugą wydanej poprzednio pracy autora o maszynach elektrycznych (Maszyny elektryczne prądu stałego. PWKS 1937) jest zbiorem szeregu wskazówek praktycznych z zakresu budowy, reperacyj itd. silników asynchronicznych. Ma ona na celu ułatwienie rzemieślnikowi wykonania drobnych napraw silników prądu zmiennego szczególnie tam, gdzie o pomoc fachową jest trudno.

Piotr Emil Ehrlich: Domy towarowe. Przedsiębiorstwa wielosklepowe. Domy wysyłkowe. Z cyklu „Ludzie i Praca". T. IV. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych Lwów. 1938. Str. 143+1 nlb., 21 ilustracji. Cena zł 2,20.

Praca składa się z trzech części. W cz. I poświęconej domom towarowym omawia autor organizację, system zakupu i sprzedaży, personel, reklamę, kontrolę, statystykę, znaczenie handlowe i historię rozwoju tych przedsiębiorstw, ilustrując swoje wywody opisem kilku wzorowych domów towarowych.

W cz. II poświęconej przedsiębiorstwom wielosklepowym opisuje autor warunki sprzyjające ich powstawaniu, następnie organizację, reklamę, tendencje rozwojowe i ciekawsze typy przedsiębiorstw wielosklepowych. W zakończeniu rozdziału rozpatruje zagadnienie przedsiębiorstw wielosklepowych w Polsce.

Cz. III pracy poświęcona jest domom wysyłkowym, ich organizacji i rozwojowi zagranicą i w Polsce.

Antoni Tatoń i Kazimierz Jabłowski: Sprzedaż sklepowa. Książka dla sprzedawcy. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 238, 37 fotografij, 29 rysunków, 14 wzorów listów sprzedażowych. Cena zł 2,70.

Jest to część trzecia podręcznika organizacji i techniki handlu autorów, omawiająca całokształt zagadnień związanych ze sprzedaża sklepową (kształtowanie się ceny detalicznej, reklama, klientela, rola sprzedawcy, przebieg sprzedaży).

Książka obficie ilustrowana rysunkami oraz zdjęciami fotograficznymi przeznaczona jest dla uczniów szkół i kursów zawodowych.

Stefan Górniak i Leopold Paszek: Księgowość w handlu detalicznym. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 182+2 nlb., tablic 9. Cena zł 2,80.

Praca zawiera systematyczny wykład księgowości tj. zasad prowadzenia rachunkowości w przedsiębiorstwach handlowych.

Książka składa się z 7 rozdziałów oraz wstępu.

We wstępie autorowie określają pojęcie księgowości oraz wyjaśniają cele jej prowadzenia, a następnie omawiają księgowość szczegółową służącą kontroli obrotu gotówkowego i towarowego, kontroli należności i zobowiązań oraz ewidencji urządzenia sklepu i kosztów handlowych, księgowość inwentarzy i bilansów, dziennik tabelaryczny, zastosowanie księgowości w handlu detalicznym, statystykę, księgowość uproszczoną, wreszcie przepisy podatkowe dotyczące świadectw

przemysłowych oraz podatków obrotowego i dochodowego.

Piotr Emil Ehrlich: Gdzie zakładać sklepy? Ludzie i praca. T. II. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkol. Lwów 1938. Str. 99, 31 tablic. Cena zł 1,80.

Kazimierz Karpiński: Stenografia polska według systemu Gabelsbergera-Polińskiego. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 146+2 nlb. Cena zł 3,80.

Właściwy wykład poprzedzają „wiadomości wstępne“ o stenografii i „wskazówki praktyczne“ co do sposobu biegłego stenografowania. Część I pracy omawia zasady tworzenia wyrazów, część II skrócenia logiczne. Poza tym zawiera książka liczne wzory listów kupieckich, stenograficzny zarys historii stenografii, klucz do części I oraz wskazówki bibliograficzne.

Ludwik Tyrowicz: Liternictwo w reklamie. Państ. Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 112. Cena zł 2,50.

Podręcznik przeznaczony jest dla młodzieży gimnazjów kupieckich uczącej się „techniki reklamy“, a następnie dla młodych kupców rozpoczynających pracę zawodową.

Książka ma charakter praktyczny. Obejmuje naukę zarówno ozdobnego pisma odręcznego, jak i liternictwa dekoracyjnego używanego we wszelkich dziedzinach, za wyłączeniem pism, których używają drukarze do druków reklamowych.

Wywody autora ilustrują liczne wzory liternicze oraz ryciny przyrządów pisarskich.

Feliks Burdecki: Walka o atom. Biblioteka Fizyczna. Tom 4. Str. 110 + nlb. Cena zł 1,80.

Książka składa się z rozdziałów następujących: Podwaliny wszechświata, Narodziny atomistyki, Rozwiązana zagadka ciepła, Szklakami nauki od Daltona do Mendelejewa, Nowa zagadka — elektryczność, Tajemnica tęczowej wstęgi, Walka o elektron, Pochód w głąb atomu.

Kazimierz Hartleb: Kultura Polski od zarania dziejów po dni ostatnie. Wypisy źródłowe opatrzone rycinami. Str. 349 + 6 nlb. Cena zł 8.

W pracy tej zgromadził autor materiał wypisów ze źródeł polskich i obcych ilustrujący kulturę Polski od wczesnego średniowiecza do czasów ostatnich. Znajdujemy tu relacje nuncjuszów, posłów zagranicznych i podróżników oraz wyjątki z kronik i pamiętników współczesnych. Materiał ten został zgrupowany według następujących tematów: Kraj i ludzie, kultura materialna, zwyczaje i obyczaje oraz kultura umysłowa. Poszczególne teksty zaopatrzone są w zwięzłe objaśnienia podane w przypisach. Ponadto zawiera książka spis wykorzystanych źródeł wraz z wyczerpującą ich charakterystyką.

Całość pracy daje obraz kultury polskiej na przestrzeni dziejów, stanowiąc cenne kompendium zarówno dla młodzieży szkolnej, jak i dla szerszych kół publiczności czytającej.

Prawo szkół prywatnych. Opracowali: Dr Zygmunt Kwiatkowski, Naczelnik Wydziału Prawnego Min. W. R. i O. P. **i Ludwik Eckert,** Ministerialny Wizytator Szkół. Zbiór przepisów w zakresie administracji szkolnictwa. Tom III. Wydawnictwo zalecone przez Ministerstwo W .R. i O. P. do użytku władz szkolnych (II. S. 5636/37). Państw. Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1937. Str. 375 + 1 nlb. Cena zł 5,—.

Praca składa się z dwunastu części i dodatku. Cz. I. obejmuje przepisy zasadnicze o zakładaniu prywatnych szkół (zakładów, kursów), stwierdzania warunków, wydawaniu orzeczeń, wzorach statutów, zaświadczeniach oraz zamykaniu szkół. Cz. II zawiera przepisy dotyczące prowadzenia szkół prywatnych, w szczególności języka nauczania, języka napisów, ogłoszeń i akt, pieczęci, świadectw, podręczników, pomocy naukowych oraz ubioru młodzieży. Część III dotyczy kierowników i nauczycieli szkół prywatnych. Cz. IV — nadzoru nad szkołami prywatnymi. Część V wyjaśnia nadawanie szkołom prywatnym praw szkół państwowych (publicznych), cz. VI — wypełnianie obowiązku szkolnego w szkołach prywatnych lub przez naukę domową. Część VII zawiera przepisy gospodarcze dotyczące prywatnych szkół zawodowych subwencjonowanych przez państwo, cz. VIII — przepisy szczególne dotyczące legitymacyj szkolnych i ulg kolejowych, ulg podatkowych i celnych, służby wojskowej, zajmowania lokali, zapobiegania chorobom zakaźnym i szczepienia ochronnego przeciw ospie. Cz. IX poświęcona jest szkołom prywatnym żydowskim, cz. X — nauczaniu prywatnemu i domowemu na obszarze b. zaboru pruskiego, cz. XI — szkołom prywatnym wyższym i akademickim. Cz. XII wreszcie zawiera orzecznictwo Sadu Najwyższego i Najwyższego Trybunału Administracyjnego i Trybunału Kompetencyjnego. W dodatku dołączone są ustawy śląskie.

Książka uwzględnia stan prawny z dnia 1 listopada 1937 r.

S. Barbara Żulińska C. R.: Dla Ciebie Polsko. Obrazki z życia Tadeusza Żulińskiego (Romana Barskiego). Str. 82 + 1 nlb., 7 ilustracji. Cena zł 1,30.

Książka ta, skreślona przez siostrę porucznika Tadeusza Żulińskiego, opowiada nam dzieje jego żywota od lat dziecinnych do bohaterskiej śmierci na polach pod Kamieniuchą.

Zuzanna Rabska: Młodość w niewoli. Kartki z pamiętnika uczennicy tajnej pensji. Wydanie nowe. Str. 134 + 1 nlb., 10 ilustracji. Cena zł 2,80.

Pieśni historyczne w opracowaniu fortepianowym Korneliusza Brzozowskiego. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938 r. Str. 33 + 1 nlb. Cena zł 0,80.

W zbiorku tym zebrał autor pieśni narodowe i wojenne od Bogarodzicy poczynając, a na Rocie i Pierwszej Brygadzie kończąc.

Pieśni zaopatrzone są w krótkie komentarze dotyczące autorów tekstu i melodii oraz czasu powstania poszczególnych utworów.

Ewa Szelburg-Zarembina: Najmilsi. Wydanie drugie. Ilustracje oraz okładka trójbarwna Wandy Zawidzkiej. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Str. 118 + 1 nlb. Cena zł 3,—. Opowiadania dla dzieci.

Julia Duszyńska: Szarusia. Ilustracja oraz okładka dwubarwna Włodzimierza Bartoszewicza. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Lwów 1938. Stron 54 + 1 nlb. Cena zł 2,—. Opowiadanie dla dzieci.

Wydawnictwa „Książnicy-Atlas".

Tarlton Rayment: Dolina Nieba. Książnica - Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 351. Zł 8,50. Powieść.

Sigurd Elkjaer: Między Morzem i Fiordem. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 213. Zł 6,—.

J. Wiktor: Wierzby nad Sekwaną. Wyd. II. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 652. Zł 13,—.

Książka osnuta na tle życia emigracji polskiej we Francji.

S. Górniak i E. Ehrlich: Zawody i instytucje pomocnicze handlu. Książnica - Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 72. Zł 1,60.

Książka obejmuje następujące rozdziały: ajent, makler, komisant, przewoźnik, ekspedytor, informator kredytowy, doradca reklamowy, doradca podatkowy, dekorator, biegły księgowy, targi, wystawy, aukcje, giełdy towarowe, zakłady badawcze, środki i drogi transportowe, poczta, kolej, przewóz drogą powietrzną i wodną, taryfy kolejowe, cło i taryfy celne oraz składy towarowe.

Materiał ujęty w tym wydawnictwie pokrywa się z programem nauki w gimnazjach kupieckich, w których przewidziany jest do przerobienia w klasie III.

J. S. Mikulski: Z zagadnień ekologii zwierząt. Bibl. Biologiczna. Zesz. 4. Książnica-Atlas. Lwów—Warszawa. Str. 59. Zł 1,20.

W „Biblioteczce Biologicznej" ukazuje się jako czwarty tom książeczka J. S. Mikulskiego pt. Z zagadnień ekologii zwierząt. Książka podzielona na cztery rozdziały. Pierwszy wprowadza czytelnika w zakres ekologii zwierząt. Ekologia, nauka o wzajemnych stosunkach organizmu i środowiska, prowadzi do poznania życia zbiorowego w naturalnych zespołach biologicznych. W rozdziale drugim przedstawiono różne wpływy środowiska na organizm i odwrotnie, a więc czynniki ekologiczne nieożywione i ożywione. Następnie autor przedstawia na kilku przykładach (lasy różnego typu, łąka, pole), charakterystyczną organizację zespołu biologicznego. Na końcu omawia wpływ człowieka na życie, na zespoły biologiczne i zakłócanie przez niego równowagi biologicznej w przyrodzie, objawiające się klęskami szkodników etc.

Książka przeznaczona jest dla młodzieży licealnej jako lektura pomocnicza do nauki biologii.

B. Starmachowa: Grzyby pasożytne. Bibl. Biologiczna. Zesz. 3. Książnica - Atlas. Lwów — Warszawa. Str. 47. Zł 1,20.

Jako trzeci tom „Biblioteczki Biologicznej" ukazuje się książeczka B. Starmachowej pt. „Grzyby pasożytne". W części pierwszej książeczki omówiona jest charakterystyka grzybów w ogóle, ich wielkie znaczenie w przyrodzie oraz w ogólnym obiegu materii. Część druga obejmuje ciekawą walkę żywiciela z atakującym go grzybkiem pasożytnym, poza tym opisuje szczegółowo ważniejsze grzybki pasożytne, zebrane w zasadnicze cztery grupy: Pleśniaków, Workowców, Podstawczaków oraz grzybów niedoskonałych. Ustęp końcowy poświęcony jest zwalczaniu grzybów pasożytniczych dostępnymi nam dzisiaj środkami, poza tym podkreśla problem odporności żywiciela na pasożyta.

Książka ta jest napisana jako lektura pomocnicza dla uzupełnienia wiadomości młodzieży licealnej z nauki botaniki.

Część nieurzędowa.

Sprawozdanie

z działalności Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych na Śląsku za rok 1937 i plan pracy na rok 1938.

W 1937 roku Zarząd Komitetu Okręgowego w dalszym ciągu realizował program prac, zakreślonych w latach ubiegłych. Wobec tego, że na terenie województwa śląskiego cały ciężar budowy szkół powszechnych spoczywa wyłącznie na Skarbie Śląskim i samorządach, Towarzystwo ogranicza się w swej działalności do zaopatrywania szkół powszechnych w urządzenia szkolne i pomoce naukowe, co zgodne jest z zadaniami T-wa, zakreślonymi w statucie.

Z uwagi na wzrastającą z roku na rok ilość szkół powszechnych i wymagania, wynikające z nowego programu nauczania, zadania T-wa w kierunku zaopatrywania szkół w urządzenia szkolne, a szczególniej w pomoce naukowe zwiększają się stale, powodując konieczność możliwie wydatnego zwiększenia zasobów materialnych.

Do osiągnięcia tego celu zmierzał Zarząd Komitetu Okręgowego przez przeprowadzanie, zwłaszcza w okresie „Tygodnia Szkoły Powszechnej", systematycznej propagandy celów i zadań Towarzystwa, zarówno wśród starszego społeczeństwa jak i wśród młodzieży szkolnej, zachęcając do wstępowania w poczet członków względnie uczestników T-wa.

Po kilkoletniej pracy w Komitecie Okręgowym T-wa w Katowicach ustąpili z zarządu w okresie sprawozdawczym z powodu służbowego przeniesienia poza teren województwa śląskiego pp.: Dr Tadeusz Kupczyński — prezes Komitetu Okręgowego, z dniem 2 października 1937 r. i Dr Tadeusz Jarosz — członek Zarządu Komitetu Okręgowego, z dniem 15 października 1937 r.

Na posiedzeniu Zarządu w dniu 5 listopada 1937 r. wybrano jednogłośnie na opróżnione sta-

nowiska pp.: Mariana Zawidzkiego, Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego, na prezesa Komitetu Okręgowego i Dra Jana Plackowskiego, Starostę z Cieszyna, na członka Zarządu Komitetu Okręgowego.

Stan organizacyjny Komitetu Okręgowego w latach 1933—37.

Okres	Ilość kół	Ilość członków		Ilość kół uczestników	Ilość uczestników
		zwyczajnych	dożywotn.		
1933	198	5401	15	—	—
1934	221	5804	37	—	—
1935	216	5570	49	100	7532
1936	232	6428	55	154	15006
1937	219	7930	61	246	21202

Obwody i koła według stanu z dnia 31 grudnia 1937 r.

Obwód	Ilość kół	Ilość członk.		ilość kół uczestników	Ilość uczestników	Ogólna ilość młodzieży szkół. bez szkół dokształcając.
		zwyczajnych	dożywotnich			
Katowice	34	1011	1	19	1654	52 412
Chorzów	25	1357	13	9	705	44 225
Rybnik	55	982	3	95	4403	36 976
Pszczyna	40	1024	2	26	2551	29 790
Tarn. Góry	17	611	—	21	1855	11 466
Lubliniec	7	256	1	14	1580	7 855
Bielsko	28	1848	34	47	6789	14 992
Cieszyn	13	841	7	15	1665	14 631
Razem .	219	7930	61	246	21 202	212 347

Wyniki akcji Komitetu Okręgowego w kierunku zjednywania członków i uczestników wykazują dalszy wzrost, mimo, że ilość kół nieznacznie się zmniejszyła z powodu komasacji kół w poszczególnych miejscowościach.

Ze sprawozdania rachunkowego wynika, że wpływy gotówkowe Komitetu Okręg. wyniosły w okresie sprawozdawczym ogółem 162.587,44 zł. Na kwotę tę składają się następujące pozycje:

1. saldo gotówkowe na dzień 1/I. 1937 65.580,81 zł.
2. subwencja od Zarządu Główn.T-wa 25.000,— zł.
3. koła wpłaciły za materiał zbiórk. 17.941,86 zł.
4. wpłaty za znaczki na świadectwa szkolne . . . . 22.736,24 zł.
5. ofiary i imprezy . . . . . 482,20 zł.
6. „Tydzień Szkoły Powszechnej":
   a) za nalepki na okna 1.751,01 zł.
   b) imprezy dochodowe 2.218,55 zł.
   c) ze zbiórki ulicznej 6.286,33 zł.
   d) listy zbiórkowe . . 12.532,05 zł.
   e) chorągiewki i żetony 6.763,70 zł.

   Razem . 29.551,64 zł.

   wydatki organizacyjne 1.076,98 zł.

   dochód netto . . . . 28.474,66 zł.
7. inne dochody łącznie z odsetkami 2.371,67 zł.

Z wpływów kół przypadają na poszczególne obwody następujące kwoty:

Chorzów	—	5.774,48 zł.
Bielsko	—	2.707,51 zł.
Pszczyna	—	2.320,83 zł.
Katowice	—	2.084,79 zł.
Rybnik	—	1.736,86 zł.
Tarn. Góry	—	1.437,06 zł.
Cieszyn	—	1.415,41 zł.
Lubliniec	—	464,92 zł.

Jak wynika z powyższego zestawienia, największe wpływy osiągnęły obwody: Chorzów i Bielsko, zaś spośród kół nadal przoduje koło nr 12 w Świętochłowicach z kwotą 3.144,85 zł, wobec zeszłorocznych wpływów w kwocie 1.272,40 zł. Na drugie miejsce wysunęło się koło nr 1 w Bielsku z kwotą 1.009,90 zł, a trzecie miejsce zajmuje koło nr 1 w Cieszynie z kwotą 541,30 zł.

Dochód netto z „Tygodnia Szkoły Powszechnej" w kwocie 28.474,66 zł, na dzień 31. XII. 1937 roku, składa się z następujących wpłat poszczególnych Obwodów:

Chorzów	—	6.519,79 zł.
Bielsko	—	4.961,69 zł.
Katowice	—	4.070,31 zł.
Pszczyna	—	3.730,24 zł.
Cieszyn	—	3.581,22 zł.
Rybnik	—	3.495,78 zł.
Tarn. Góry	—	1.548,44 zł.
Lubliniec	—	567,19 zł.

Akcja Komitetu w zakresie zaopatrywania szkół w urządzenia szkolne i pomoce naukowe w latach 1934—1937 przedstawia się następująco: przyznane sumy zasiłków bezzwrotnych na:

okres	urządzenia szkolne	pomoce naukowe	razem
1934	—	37.804,10 zł	37.804,10 zł
1935	12.152,— zł	35.264,— zł	47.416,— zł
1936	25.456,24 zł	65.105,08 zł	90.561,32 zł
1937	21.785,04 zł	70.543,37 zł	92.328,41 zł
Razem:	59.393,28 zł	208.716,55 zł	268.109,83 zł

W szczególności dostarczył Komitet Okręgowy szkołom powszechnym w 1937 roku następujących przedmiotów:

1. 9 dużych kompletów do pracowni robót ręcznych przy szkołach w: Rybniku, Boguszowicach, Gierałtowicach, Wiśle—Głębcach, Łaziskach Średnich I, Jaworzu I, Nowej Wsi V, Istebnej, Dziedzicach, po 1265,34 zł za łączną kwotę 11.388,06 zł;
2. 2 małe komplety narzędzi dla szkół w Kosztowach i Hołdunowie po 465,55 zł za kwotę 931,10 zł;
3. 9 dużych kompletów urządzeń do pracowni robót ręcznych dla szkół wymienionych w poz. 1 po 1.043 zł oraz 2 małe komplety dla szkół wymienionych w poz. 2 po 611 zł wraz z kosztami za ogólną kwotę 10.879,50 zł;

4. 125 szafek z narzędziami do pracowni robót ręcznych dla szkół I. st. po cenie 80 zł, za łączną kwotę wraz z kosztami przesyłki i opakowania 10.624,08 zł. Szafki te wysłano do Inspektoratów Szkolnych: Katowice — 2 sztuki, Rybnik — 18 sztuk, Pszczyna — 33 szt., Tarnowskie Góry — 8 szt., Lubliniec — 25 szt., Biesko — 13 szt., Cieszyn — 26 szt.
5. 125 strugnic dwuosobowych, dostarczonych obwodom, wymienionym w poz. 4 po cenie 55,26 zł, za łączną kwotę 6.907,50 zł;
6. 40 radioodbiorników sieciowych typu „Echo" 126 Z po cenie 157 zł za kwotę 6.280 zł i 20 radioodbiorników bateryjnych wraz z wszystkimi urządzeniami typu Echo 132 B, po cenie 150 zł, za kwotę 3.000 zł. Radioodbiorniki te rozesłano do Inspektoratów Szkolnych według następującego rozdzielnika:

Katowice	—	bateryjnych,	8	sieciowych,
Chorzów	—	„	6	„
Rybnik	4	„	4	„
Pszczyna	—	„	8	„
Tarn. Góry	—	„	6	„
Lubliniec	8	„	—	„
Bielsko	3	„	5	„
Cieszyn	5	„	3	„

7. 7 radioodbiorników dla świetlic szkolnych typu Echo 126 Z po 157 zł za kwotę 1.099 zł dla szkół: Cieszyn III, Wielkie Hajduki IX, Bielsko I, Siemianowice IV, Lubliniec II, Rydułtowy IV, Radzionków (nowa);
8. 547 map województwa śląskiego i ziem zachodnich, wydawnictwa Instytutu Śląskiego w Katowicach — rozmiar 165 × 230 cm, podziałka 1:100.000, podklejonych na płótnie, lakierowanych, zaopatrzonych w wałki, po cenie 35 zł, za łączną kwotę 19.145 zł. Mapy te rozesłano do Inspektoratów Szkolnych:

Katowice	65 szt.
Chorzów	66 szt.
Rybnik	127 szt.
Pszczyna	115 szt.
Tarnowskie Góry . .	32 szt.
Lubliniec	42 szt.
Bielsko	40 szt.
Cieszyn	60 szt.

9. 19 kompletów obrazów Szalaya w ogólnej ilości 790 obrazów ilustrujących architekturę i sztukę, krajobrazy, ludzi i pracę, po 8 zł za obraz, za łączną kwotę 6.592,— zł. Z tego 11 kompletów po 50 obrazów otrzymały szkoły: Dziedzice, Istebna I, Piekary Śl. IV, Wielkie Hajduki IX, Ruda (nowa), Pawłów I, Nowa Wieś (nowa), Imielin II, Wodzisław, Rydułtowy (nowa), Radzionków (nowa), a 8 kompletów po 30 obrazów szkoły: Komorowice, Jaworze I, Wisła—Głębce, Lubliniec, Piasek, Hołdunów, Czarków i Boguszowice;
10. 12 kompletów do gier i zabaw po 210 zł, dla szkół powszechnych: Zabrzeg, Lubliniec, Zarzecze, Miasteczko Śl., Jaśkowice, Rydułtowice, Brzeziny Śl. I, Dąbrówka Wielka, Ruda Śl. VI, Godula I, Giszowiec, Szopienice IV, za kwotę 2.520 zł.
11. 44 komplety narzędzi ogrodnicz., każdy po 39 sztuk różnych narzędzi, po cenie 72 zł za komplet, za kwotę 3.168 zł. Narzędzia dostarczono szkołom: Mysłowice I, Nowa Wieś II, Bielszowice IV, Makoszowy, Brzezinka, Siemianowice II, Wełnowiec, Chropaczów IV, Piekary Śl. IV, Dąbrówka Wielka I, Brzeziny Śl. I, Wielk. Hajduki IX, Boguszowice, Świerklany Dolne, Rydułtowy III, Czernica, Kamień, Wilcza Dolna, Przyszowice, Wola, Wyry, Bieruń Nowy, Imielin, Orzesze I, Ochojec, Pielgrzymowice, Ściernie, Bobrowniki, Sucha Góra, Świerklaniec, Rybna, Radzionków VI, Kalina, Lisów, Kalety, Iłownica, Chybie, Czechowice IV, Jaworze I, Pruchna, Ustroń, Zebrzydowice II, Dzięgielów, Istebna V.
12. urządzenie pracowni geograficznej w Wielkich Hajdukach za 1.690 zł.
13. urządzenia i pomoce naukowe dla szkół specjalnych w:

a.	Radzionkowie . .	za 849,07 zł.
b.	Siemianowicach .	za 400,— zł.
c.	Piekarach . .	za 350,— zł.
d.	Mysłowicach . .	za 200,— zł.
e.	Szopienicach . .	za 100,— zł.
f.	Tarnowskich Górach	za 75,30 zł.
	za łączną kwotę .	1.974,37 zł.

14. subwencję na częściowe pokrycie kosztów zakupu map Śląska Cieszyńskiego, w podziałce 1:50.000, dla 49 szkół w powiecie bielskim i 45 szkół w powiecie cieszyńskim, za łączną kwotę 470 zł.
15. urządzenie dla przystani kajakowej w Nowym Bieruniu za kwotę 318,14 zł.
16. 390 kompletów zeszytów do zadań praktycznych, po 15 gr za komplet, za kwotę 234 zł. Rozdzielono zeszyty między Inspektoraty Szkolne:

Katowice . . .	86 kompl.
Chorzów	89 kompl.
Rybnik	77 kompl.
Pszczyna	53 kompl.
Tarnowskie Góry .	26 kompl.
Lubliniec	11 kompl.
Bielsko	21 kompl.
Cieszyn	27 kompl.

17. 100 egz. wydawnictwa p. t. „Wybór książek dla dzieci i młodzieży", po 1,20 zł za sztukę, łącznie z kosztami przesyłki za 126,80 zł. Książki te wysłano Inspektoratom Szk. w: Katowicach, Chorzowie, Rybniku i Pszczynie po 15 egz., a Inspektoratom Szk. w Bielsku, Cieszynie, Lublińcu i Tarnowskich Górach po 10 egzemplarzy.
18. szkole powszechnej w Kończycach udzielono subwencji na pracownię robót ręcznych w kwocie 78 zł. **Ogólny koszt tych urządzeń i pomocy naukowych wynosi 87.425,55 zł.**

W okresie sprawozdawczym wypłacił Komitet Okręgowy, za urządzenia szkolne i pomoce naukowe jak wynika ze sprawozdania rachunkowego kwotę 92.328,41 zł, z której to kwoty pokryte zostały częściowo należności z roku 1936.

Plan zaopatrzenia szkół w 1938 r.

Lp.	Przedmiot	Kwota
1.	Lektura uzup. dla kl. VIII. . . .	34.000 zł
2.	Lektura uzup. dla 261 szk. I i II st.	30.000 zł
3.	12 pracowni robót ręcznych . .	19.200 zł
4.	230 map wojew. śląskiego i ziem zachodnich . . . . (rozesłano do szkół w 1937 i 1938 r.)	8.050 zł
5.	46 kompl. Ilustr. Szkolnej . . .	7.400 zł
6.	4 pracownie geograficzne . . .	6.764 zł
7.	materiały na kursy wyrobów pomocy naukowych	3.000 zł
8.	75 kompl. narzędzi ogrodniczych . (40 kompl. dostarczono w 1938 r.)	5.400 zł
9.	subwencje dla szkół specjalnych na pomoce nauk. i urządzenia szk. .	1.926 zł
10.	do rozdziału przez Zarząd Kom. Okr. na indywidalne potrzeby szkół	7.260 zł
	Razem:	123.000 zł

Plan zakupu pomocy naukowych z funduszów T-wa jest skoordynowany z budżetem województwa śląskiego oraz Wolnych Kuksów. Rozdział urządzeń idzie w kierunku tworzenia ośrodków wzorowych (pracownie robót, prac. geogr.) z drugiej zaś strony w kierunku masowego zaspakajania potrzeb szkół i propagowania w ten sposób celów Towarzystwa (lektura dla szkół I i II st.). Uwzględniono w dalszym etapie zaopatrzenie w pomoce naukowe szkół specjalnych.

Przewidziano poważniejszą kwotę do rozdziału przez Zarząd Komitetu Okręgowego celem zaopatrzenia indywidualnego potrzeb szkół zasługujących na to, ewentualnie na udzielenie pożyczek Komitetom lokalnym.

Szczegółowy plan podziału powyższych kwot względnie urządzeń na poszczególne obwody i szkoły dokonany zostanie w terminie późniejszym w związku z planem zaopatrzenia szkół z Funduszu Wolnych Kuksów oraz z budżetu województwa.

Komitet Okręgowy w dalszym ciągu swej pracy napotyka na trudności, powstające z nieprzestrzegania przez wszystkie Komitety Obwodowe wskazań, zawartych w instrukcji i w pismach Komitetu Okręgowego.

W zakresie organizacyjnym Komitet Okręgowy zamierza w 1938 r. rozbudować sieć kół T-wa oraz kół uczestników, tak, by objąć nimi stopniowo całą młodzież uczącą się w szkołach śląskich. Możliwości terenu pozwolą również podnieść znacznie liczbę członków dożywotnich, których będzie można pozyskać w sferach przemysłowych oraz w wielu zarządach gmin, które korzystają przede wszystkim z pomocy Towarzystwa. Wzmożenie tętna prac organizacyjnych pozwoli niewątpliwie zwiększyć wydatnie w r. 1938 wpływy gotówkowe, szczególnie w okresie „Tygodnia Szkoły Powszechnej", w szczególności Zarząd Komitetu Okręgowego apeluje do wszystkich komórek organizacyjnych o:

1. ścisłe przestrzeganie terminów różnych czynności i sprawozdań,
2. dokładne wypełnianie rubryk w formularzach sprawozdawczych,
3. podawanie na środkowych odcinkach blankietów nadawczych PKO nazwy i numeru koła, wpłacającego gotówkę, oraz tytuł wpłaty.

   Nieprzestrzeganie tego wskazania uniemożliwia niejednokrotnie właściwe księgowanie wpływów, jak również pociąga za sobą niezgodność między księgami Komitetu Okręgowego i danego koła;
4. odrębne traktowanie wpływów z różnych akcyj T-wa, a w szczególności nie łączenie dochodów z „Tygodnia Szkoły Powszechnej" i ze sprzedaży znaczków na świadectwa szkolne z wpływami kół za materiał wartościowy, którym obciąża się koła.

Z uwagi na znacznie wzrastające z roku na rok potrzeby szkół, w zakresie urządzeń szkolnych i pomocy naukowych, Komitet Okręgowy prosi Komitety Obwodowe i Zarządy kół o dołożenie wszelkich starań w kierunku podniesienia dochodów T-wa, a szczególniej o wciągnięcie do współpracy szerokich warstw miejscowego społeczeństwa, które z pewnością chętnie zasili szeregi naszego T-wa, przy odpowiedniej propagandzie celów i zadań T-wa.

Zarząd Komitetu Okręgowego żywi nadzieję, że zadaniem zarówno Zarządów Komitetów Obwodowych i Kół, jak i władz szkolnych i nauczycielstwa będzie zorganizowanie w 1938 r. młodzieży wszelkich typów szkół w kołach uczestników, oraz rozbudowa istniejących już kół uczestników, ożywienie działalności słabo funkcjonujących kół i organizowanie nowych.

Zamykając 5 z kolei rok istnienia i działalności T-wa na terenie Śląska, Komitet Okręgowy poczuwa się do obowiązku wyrażenia podziękowania wszystkim osobom które przyczyniły się do rozwoju T-wa, a zwłaszcza byłym i obecnym członkom Zarządów Komitetów Obwodowych i Lokalnych „Tygodnia Szkoły Powszechnej".

Przy tej sposobności Zarząd Komitetu Okręgowego składa również podziękowanie wszystkim ofiarodawcom, władzom szkolnym i zawsze ofiarnemu nauczycielstwu. Równocześnie Zarząd Komitetu Okręgowego apeluje gorąco do wszystkich komórek organizacyjnych T-wa na terenie całego województwa śląskiego o rozwinięcie jak najintensywniejszej działalności w kierunku dalszego wzmocnienia pozycji Towarzystwa w społeczeństwie, wzmożenie jego aktywności oraz zdobycie jak największych funduszów, niezbędnych dla skutecznej realizacji naszych zamierzeń.

Katowice, dnia 7 maja 1938 r.

KOMITET OKRĘGOWY
Towarzystwa Popierania Budowy
Publicznych Szkół Powszechnych
W KATOWICACH.

Bilans zamknięcia na dzień 31 grudnia 1937 r.

Nr p.	Rachunek	Wydatki i dochody Winien	Wydatki i dochody Ma	Bilans zamknięcia Winien	Bilans zamknięcia Ma	Uwagi
1.	Dochody budżetowe	—	162,587,44	—	—	według załączonego zestawienia
2.	Wydatki budżetowe	115.230,52	—	—	—	
3.	Gotówka w Kasie	—	—	115,70	—	
4.	„ „ P.K.O. (konto czekowe)	—	—	27.241,22	—	
5.	„ „ (k-to lokacyjne)	—	—	20.000,—	—	
6.	Dłużnicy	—	—	657.731,09	—	w/g załączonego rachunk.
7.	Wierzyciele	—	—	—	157.746,62	
8.	Saldo gotówkowe	47.356,92	—	—	—	
9.	Nadwyżka bilansowa	—	—	—	547.341,39	
	Razem:	162.587,44	162.587,44	705.088,01	705.088,01	

KOMISJA REWIZYJNA:
(—) Wład. Grzesiewski
(—) Brunon Baron
(—) Jan J. Kowalczyk.

ZA ZARZĄD:
Skarbnik (—) J. Dobrowolski
Prezes (—) M. Zawidzki

Katowice, dnia 5 maja 1938 r.

PROTOKÓŁ

z rewizji ksiąg i dowodów rachunkowych Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych, Komitet Okręgowy w Katowicach.

Komisja Rewizyjna w składzie:
Jana J. Kowalczyka, Senatora w Katowicach,
Brunona Barona, em. Inspektora Szkolnego w Katowicach,
Władysława Grzesiewskiego, Prezesa Koła Śląsk. Związku Księgarzy Polskich w Katowicach,

w obecności członków Wydziału Wykonawczego pp. Kazimierza Jędrzejka zast. sekretarza i Józefa Dobrowolskiego, zast. skarbnika, na posiedzeniu w dniu 5 maja 1938 r. dokonała kontroli:

1. księga-dziennik-główna (amerykanka),
2. księga ewidencyjna materiałów zbiórkowych,
3. kartoteka — rachunki poszczególnych kół,
4. dowody rachunkowe,
5. zapasy materiałów zbiórkowych.

Księgi i dowody zbadano za czas od 1 stycznia 1937 r. do 31 grudnia 1937 r., a zapasy materiałów wyrywkowo. Komisja Rewizyjna stwierdza, że wszystkie księgi i dowody, tudzież sposób prowadzenia znalazła w najlepszym porządku i stawia wniosek o udzielenie Zarządowi absolutorium. Komisja Rewizyjna wyraża wymienionym dwom członkom Wydziału Wykonawczego za ich sumienną i wzorową pracę swoje uznanie. Załączniki do niniejszego protokółu:

1. bilans na dzień 31 grudnia 1937 r.,
2. zestawienie szczegółowe dochodów i wydatków za rok 1937,
3. rachunek dłużników i wierzycieli za r. 1937,
4. zestawienie stanu materiałów zbiórkowych na dzień 31. XII. 1937 r.

(—) Jan J. Kowalczyk. (—) Brunon Baron.
(—) Władysław Grzesiewski.

Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych
Komitet Okręgowy w Katowicach.

PRELIMINARZ BUDŻETOWY
na rok 1938.

Dochody	zł gr
1. Pozostałość gotówki w dniu 1 stycznia 1938 r.	47.356,92
2. Subwencje od Zarządu Głównego	25.000,—
3. Zwrot rat udzielonych pożyczek	—
4. Odsetki za nieterminowe spłacanie rat pożyczek	—
5. Legitymacje członków zwyczajnych, legitymacje uczestników, znaczki składkowe dla członków oraz cegiełki na budowę szkół	22.000,—
6. Wpłaty członków dożywotnich	3.000,—
7. Wywieszki	500,—
8. Znaczki na świadectwa szkolne	25.000,—
9. Ofiary i imprezy bez Tygodnia Szkoły Powszechnej	1.000,—
10. Tydzień Szkoły Powszechnej	32.000,—
11. Inne łącznie z odsetkami	1.143,08
Razem	157.000,—

Wydatki		zł gr
1. Pożyczki na budowę szkół		—
2. Pożyczki na urządzenia szkolne		—
3. Pożyczki na pomoce naukowe		—
4. Zasiłki bezzwrotne na budowę szkół		—
5. Zasiłki bezzwrotne na urządzenia szkolne	123.000 zł	31.000,—
6. Zasiłki bezzwrotne na pomoce naukowe		92.000,—
7. Należności Zarządu Głównego (25% wpływów)		21.160,77

8. Koszta administracyjne Komitetu Okręgowego:		3.800,—
a) wynagrodz. personelu	zł 2.800,—	
b) przejazdy i diety	zł 600,—	
c) materiały pisarskie	zł 80,—	
d) druki	zł 120,—	
e) porto	zł 50,—	
f) opłaty manipul. w instytucjach bankow.	zł 80,—	
g) różne nieprzewidziane wydatki	zł 70,—	
9. Ryczałty na wydatki kancelaryjne Komitetów Obwodowych		600,—
10. Ewentualne koszta administracyjne Kół, które nie będą mogły pokryć drobnych wydatków z imprez		200,—
11. Urządzenie Tygodnia Szkoły Powszechnej		400,—
12. Saldo preliminowane na dzień 31. XII. 1938 r.		7.839,23
Razem		157.000,—

Katowice, dnia 30 kwietnia 1938 r.

Skarbnik: (—) J. Dobrowolski.

Prezes: (—) M. Zawidzki.

OGÓLNE ZGROMADZENIE

Komitetu Okręgowego Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych w Katowicach.

W dniu 8 maja br. odbyło się przy udziale delegatów z całego Śląska piąte doroczne Ogólne Zgromadzenie Komitetu Okręgowego T-wa pod przewodnictwem p. Mariana Zawidzkiego, Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego.

Po wygłoszeniu sprawozdań i po ożywionej dyskusji, którą cechował wysoki poziom, udzielono ustępującemu Zarządowi jednomyślnie absolutorium.

Wybrano jednogłośnie nowe władze Komitetu Okręgowego na okres trzech lat:

do Zarządu pp.: Mariana Zawidzkiego, Naczelnika Wydziału Oświecenia Publicznego; Karola Grzesika, Marszałka Sejmu Śląskiego; Martę Kłapową, Przewodn. T-wa Polek w Katowicach, Dra Stanisława Olszewskiego, Starostę w Pszczynie; Pawła Pszczółkę, Wizytatora szkół; Dr Mieczysława Bernackiego, Sędziego Okręgowego; Zygmunta Zajchowskiego, Kierownika szkoły; jako zastępców pp.: Bartłomieja Płonkę, Posła na Sejm Śląski; Stanisława Rzenowskiego, Kierown. szkoły; Mariana Kiereckiego, Nauczyciela;

do Komisji Rewizyjnej pp.: Jana Jakóba Kowalczyka, Senatora; Brunona Barona, emer. Inspektora Szkolnego; Władysława Grzesiewskiego, Prezesa Okręgu Śląskiego Stowarzyszenia Księgarzy Polskich; jako zastępców pp.: Irenę Wojciechowską, Dyrektorkę Miejskiego Gimnazjum żeńskiego w Katowicach i Jana Golla, Profesora Szkoły Handlowej;

jako delegatów na Walne Zgromadzenie T-wa w Warszawie pp.: Karola Grzesika, Marszałka Sejmu Śląskiego i Pawła Pszczółkę, Wizytatora Szkół.

WYKAZ OBOZÓW

I. Obozy przysposobienia kobiet do Obrony Kraju organizowane przez Centrum Wyszkolenia P. W. K. Państw. Urzędu W. F. i P. W.

1. Kurs instruktorski pw. I stopnia część 1 — 3 tygodnie odbędzie się w czerwcu br. w Warszawie, część 2 — 4 tygodnie w sierpniu br. na obozie w Garczynie.
2. Kurs instruktorski pw. II stopnia — 4 tygodnie w sierpniu br. w Garczynie;
3. Kurs instruktorski pw. III stopnia — 4 tygodnie w sierpniu br. w Garczynie;
4. Kurs doszkolenia do instruktorskiego pwk. III stopnia — 4 tygodnie w sierpniu br. w Garczynie;
5. Kurs pomocniczy instruktorski pw dla akademiczek w lipcu—sierpniu br. w Garczynie — 4 tygodnie (wg oddzielnego zarządzenia);
6. kursy dla komendantek licealnych — 4 tygodn. w miesiącach: czerwcu, lipcu, sierpniu i wrześniu br. w Centrum Wyszkolenia PWK, PUWF i PW w Warszawie i na obozie w Garczynie;
7. obóz dla uczennic szkół licealnych, które nie ukończyły kursu hufca I klasy — 3 tygodn. w miesiącu lipcu i sierpniu br. w Koszewnikach;
8. Kursy dla instruktorek powiatowych i przodownic pdok na wsi 4 tygodn. oraz dla kandydatek na przodownice 3 tygodn. w miesiącach maju i czerwcu br. na obozie w Spale — organizuje Okręg. Urząd WF i PW. O.K. IV;
9. Obozy dla uczestniczek hufców licealnych 4-dniowe na zakończenie roku szkoln. w czerwcu br. (wg specjalnego zarządzenia).

II. Obozy wf kobiet i dzieci organizowane przez Państw. Urząd WF i PW. w Kielcach od 1 do 31. VIII. 1938 r.

1. Kurs instruktorski ćwiczeń ruchowych II stopnia;
2. Kurs instruktorski ćwiczeń ruchowych III stopnia;
3. Kurs instruktorski turystyki,
4. Kurs instruktorski wf dzieci II stopnia,
5. Kurs instruktorski wf dzieci III stopnia;
6. Kurs wyszkoleniowy wf dla przodownic fabrycznych;
7. Obozy wf dla kobiet pracujących w przemyśle po trzy tury 2-tygodn. w miesiacu czerwcu i lipcu br. — miejsca będą ustalone w planie obozów;
8. Obóz sportowy 3-tygodn. dla uczennic szkół średnich w Sierakowie w czasie od 27. VI. do 15. VII.

III. Obozy Komendy Naczelnej Organizacji P. W. K.

L. p.	Miejscowość	Rodzaj obozu	czas trwania	kto obsyła	ilość uczestn.
1.	Spała	Okręgowy hufców szkoln.	2. 7 — 30. 7	Okr. VII i Rej. Śl.	400
2.	Garczyn	Kurs podinstr. dla uczen.	2. 7 — 30. 7	Okr. I—X KOP Rejony i W-wa	150
3.	Garczyn	Kurs podinstr. dla absolw. przygotowawczych kursów.	1. 8 — 31. 8	„	150
4.	Garczyn	Kurs przygotowawczy podinstruktorskiego	1. 8 — 31. 8	„	100
5.	Garczyn	Kurs przygotowawczy z podinstruktorskim	20. 7 — 31. 8	W-wa Rejony, KOP	
6.	Postołówka	drużyn pracy społecznej	podany będzie dodatkowo	Okr. I—X W-wa Rej. Śl. KOP VI	100 40
7.	Pogranicze zachodnie	wędrowny dla uczestn. drużyn pracy społecznej	„	Rej. Śląski	25
8.	Borowo	dla uczestniczek Oddz. pozaszkol. Kat. B.	16. 8 — 30. 8	wszystkie Okręgi	
9.	Pierwoszyn	dla uczestniczek Oddz. pozaszkol. kat. A.	1. 8 — 14. 8 1. 8 — 31. 8	i Rejony po „	100 100
10.	Skole	dla uczestn. drużyn wf (hufczyków)	1. 8 — 31. 8	„	100
11.	Skole	kurs dla kierowniczek drużyn wf	1. 8 — 31. 8	„	100
12.	Istebna	obóz dla członkiń Kół Lokalnych (kurs informacyjno - przygotowawczy pdok i administracyjny)	2. 7 — 31. 7	„	50
13.	„	„	1. 8 — 31. 8	„	100
14.	„	dla członkiń stowarzyszeń należących do Komitetu Społecznego PDOK. (kurs informacyjno-przygotowawczy pdok.)	1. 8 — 31. 8	„	200
15.	Pierwoszyn	dla członkiń Kół Lokalnych i Klubów wf „Sprawność“	1. 6 — 14. 6 15. 6 — 30. 6 1. 7 — 14. 7 15. 7 — 31. 7 1. 8 — 15. 8 15. 8 — 31. 8 1. 9 — 14. 9	„ po	40

Informacje w sprawie obesłania kursów udzielają instruktorki powiatowe Organizacji P. W. K.

Opłaty za kursy Komendy Naczelnej Organizacji P. W. K.

Obozy okręgowe hufców szkolnych		zł 25
„ oddziałów pozaszkolnych:	tura 2-tygodn.	zł 10
„ oddziałów pozaszkolnych:	tura 4-tygodn.	zł 20
„ drużyn pracy społecznej za 4-tygod.		zł 15
„ drużyn pracy społecznej za 6-tygod.		zł 20
„ wędrowne tygodniowo		zł 5
„ drużyn wf.		zł 20
Kurs przygotowawczy		zł 30
Kurs przygotowawczy z podinstruktorskim		zł 35
Kursy podinstruktorskie		zł 25

Obóz dla członkiń Kół Lokalnych i stowarzyszeń w Istebnej zł 2,50 dziennie w schronisku, 2,— zł dziennie w domkach namiotowych, z tego á konto 5 zł wpłacone z góry przy składaniu deklaracji, nie jest zwrotne w razie nieprzybycia kandydatki na obóz.

Obóz dla członkiń Kół Lokalnych i klubów WF „Sprawność“ w Pierwoszynie — zł 3,50 dziennie w lipcu i sierpniu; 3,— zł dziennie w czerwcu i wrześniu. Przy składaniu deklaracji należy wnosić zgóry opłatę minimum za 7 dni utrzymania.

Instruktorki (z wyszkoleniem od III stopnia wzwyż oraz z wyszkoleniem instr. fachowym) — na obozie 2 tyg. — 5 zł; na 4 tygod. i dłuższym — 10 zł.

Funkcyjne (z wyszkoleniem podinstruktorskim pwk) na obozie 2 tyg. — 7 zł; na 4 tygodn. 15 zł.

Praktykantki (z wyszkoleniem ogólno-wojskowym) na obozie 2 tyg. — 10 zł; na 4-tyg. — 20 zł.

Redakcja: Katowice — Urząd Wojewódzki Śląski ul. Jagiellońska I p. pokój 326. — Tel. 106.
Administracja: II. p. pokój 506 — Tel. 178. — Konto P. K. O. Nr 304.121.

Tłoczono w Drukarni Urzędu Wojew. Śląskiego w Katowicach.